

Specialstudier

Juni 2025

Invandrades nettobidrag till de
offentliga finanserna 1983–2022

Specialstudie

Invandrades nettobidrag till de offentliga finanserna 1983–2022

Konjunkturinstitutet (KI) är en statlig myndighet under Finansdepartementet. KI gör prognoser som används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Konjunkturinstitutet analyserar också den ekonomiska utvecklingen samt bedriver tillämpad forskning inom nationalekonomi.

I Konjunkturbarometern publiceras varje månad statistik över företagens och hushållens syn på den ekonomiska utvecklingen. Undersökningar liknande Konjunkturbarometern görs i alla EU-länder.

Rapporten **Konjunkturläget** är främst en prognos för svensk och internationell ekonomi, men innehåller också djupare analyser av aktuella makroekonomiska frågor. Konjunkturläget publiceras fyra gånger per år. **The Swedish Economy** är den engelska översättningen av delar av rapporten.

I **Lönebildningsrapporten** analyseras de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen.

Hållbarhetsrapporten analyserar den långsiktiga hållbarheten i de offentliga finanserna.

Den årliga rapporten **Miljö, ekonomi och politik** är en översyn och analys av miljöpolitiken ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

KI publicerar också resultat av utredningar, uppdrag och forskning i serierna **Specialstudier**, **KI-kommentarer**, **Working paper** och **PM** samt som **remissvar**.

Du kan ladda ner samtliga rapporter från www.konj.se. Den senaste statistiken och prognoserna hittar du under www.konj.se/statistik.

Förord

Regeringen har gett Konjunkturinstitutet i uppdrag att bedöma de samhällsekonomiska och offentligfinansiella nettoeffekterna av migrationen till Sverige under modern tid (Fi2024/01486).¹ Som en del i arbetet med detta regeringsuppdrag redovisar Konjunkturinstitutet denna specialstudie om invandrades nettobidrag till de offentliga finanserna under perioden 1983–2022.

Rapporten har författats av Thomas Eisensee (projektledare) och Fredrik Paues.

Värdefulla synpunkter på tidigare versioner av denna rapport har lämnats av en referensgrupp.²

Stockholm den 4 juni 2025

Albin Kainelainen
Generaldirektör

¹ Regeringsbeslut Fi2024/01486, "Uppdrag att analysera migrationens nettoeffekter", Finansdepartementet.

² Referensgruppen bestod av Lina Aldén (docent, Linnéuniversitetet), Matz Dahlberg (professor, Uppsala universitet), Henrik Malm Lindberg (biträdande kanslichef, Delegationen för migrationsstudier), Åsa Olli-Segendorf (avdelningschef, Riksbanken), Kjetil Storesletten (professor, University of Minnesota), Karl Walentin (gästprofessor, Uppsala universitet) samt Marcus Österman (docent, Uppsala universitet).

Innehåll

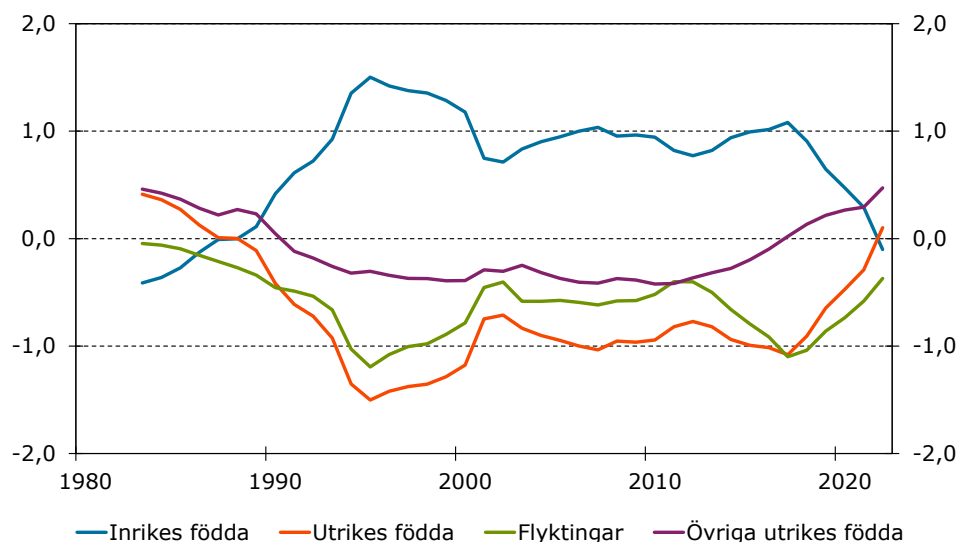
1	Sammanfattning.....	5
2	Inledning.....	8
3	Invandringen till Sverige 1950–2022.....	10
4	Metod och tidigare studier	14
5	Nettobidrag till de offentliga finanserna 2022	16
6	Nettobidrag till de offentliga finanserna 1983–2022	32
7	Framskrivningar till 2060	37
8	Livscykelkalkyler.....	43
	Referenser	46
	Bilaga 1 Fördelningen av offentliga inkomster och utgifter på individnivå	48
	Bilaga 2 Tabeller.....	51
	Bilaga 3 Jämförelse med tidigare studier.....	54
	Bilaga 4 Extradigram	56

1 Sammanfattning

Nettobidraget, definierat som skillnaden mellan de skatteintäkter som det offentliga erhåller från en grupp och de offentliga utgifter som riktas till samma grupp, har varierat under perioden 1983–2022 (se diagram 1). Utvecklingen för utrikes födda har påverkats av flera faktorer. Av särskild betydelse är gruppens storlek, sammansättning och vistelsetid i Sverige samt konjunkturläget. För flyktingar har nettobidraget varit negativt under samtliga analyserade år. För övriga utrikes födda, som bland annat omfattar arbetskraftsinvandrare, var nettobidraget positivt under 1980-talet, men övergick till att vara negativt under perioden 1991–2016. Under de senaste åren har dock ett positivt nettobidrag åter kunnat observeras för denna grupp.

Diagram 1 Nettobidrag efter födelseregion och grund för bosättning

Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Nettobidraget för samtliga utrikes födda var positivt under större delen av 1980-talet. En viktig förklaring är att den utrikes födda befolkningen då till stor del utgjordes av arbetskraftsinvandrare från Norden och Västeuropa med hög sysselsättningsgrad. Under 1980-talet började dock nettobidraget från utrikes födda att minska, en utveckling som fortsatte under 1990-talet. Minskningen sammanföll med en ökad flyktinginvandring, vilket både ökade antalet utrikes födda och ledde till en större andel utrikes födda med kort vistelsetid och svagare förankring på den svenska arbetsmarknaden. Den negativa utvecklingen förstärktes ytterligare av den djupa lågkonjunkturen under 1990-talets början, då arbetslösheten steg kraftigt.

Utöver konjunkturrella faktorer bidrog även demografiska förändringar till det fallande nettobidraget. Många av de arbetskraftsinvandrare som anlände under 1950- och 1960-talen nådde pensionsåldern under denna period, vilket innebar att de offentliga transfereringarna i form av pensioner ökade samtidigt som skatteinkomsterna minskade.

I takt med att de flyktingar som anlände under 1990-talet etablerade sig på arbetsmarknaden förbättrades nettobidraget för utrikes födda. Trots detta låg dock

nettobidraget kvar på motsvarande ca –1 procent av BNP under perioden 2000–2015. Den fortsatt betydande flyktinginvandringen bidrog till att hålla nettobidraget nere, då många endast hade varit i Sverige under kortare tid och därmed hade en svag anknytning till arbetsmarknaden.

I samband med flyktingkrisen 2015–2016 minskade nettobidraget återigen något, då andelen utrikes födda med kort vistelsetid och begränsad arbetsmarknadsanknytning ökade. Samtidigt ökade arbetskraftsinvandringen, särskilt av högspecialiserad arbetskraft, vilket i viss mån motverkade det negativa bidraget från flyktinginvandringen. Från 2017 och framåt förbättrades nettobidraget för utrikes födda markant. Flyktinginvandringen minskade samtidigt som etableringen på arbetsmarknaden bland tidigare invandrade förbättrades. Den fortsatta arbetskraftsinvandringen, med hög sysselsättningsgrad och relativt höga inkomster, bidrog ytterligare till att stärka nettobidraget från utrikes födda. År 2022 var de utrikes föddas nettobidrag till de offentliga finanserna svagt positivt.

Inrikes föddas nettobidrag till de offentliga finanserna har varit positivt sedan slutet av 1980-talet, vilket är en spegling av det negativa nettobidraget från utrikes födda.³ Sedan 2017 har dock nettobidraget för inrikes födda gradvis minskat och var 2022 svagt negativt. Det minskande nettobidraget reflekterar delvis gruppen inrikes föddas demografiska sammansättning. En ökande andel barn och äldre, som i genomsnitt har ett negativt nettobidrag på grund av låg eller ingen förvärvsinkomst men relativt höga transfereringar och offentlig konsumtion, påverkar gruppens samlade nettobidrag negativt. Om däremot enbart åldersgruppen 20–64 år – den arbetsföra befolkningen – beaktas har inrikes födda ett tydligt positivt och stabilt genomsnittligt nettobidrag, högre än motsvarande bidrag från både flyktingar och övriga utrikes födda i samma åldersintervall. Det minskande nettobidraget för inrikes födda återspeglar också utvecklingen bland utrikes födda. I takt med att de utrikes föddas arbetsmarknadsanknytning successivt har förbättrats har deras bidrag till de offentliga finanserna ökat. Detta har i sin tur minskat omfördelningen från inrikes födda till utrikes födda och därmed de inrikes föddas nettobidrag.

Resultaten som redovisats ovan avser utrikes föddas nettobidrag till de offentliga finanserna för olika år, baserat på ett tvärsnitt av den utrikes födda befolkningen. Detta ger en ögonblicksbild av nettobidragen för de olika åren. Eftersom alla utrikes födda grupperas ihop oavsett vistelsetid, säger resultaten dock relativt lite om hur invandrade förväntas påverka de offentliga finanserna över tid. För att förstå de samlade offentligfinansiella bidragen över tid kan i stället livscykelkalkyler användas. Livscykelkalkyler analyserar nettobidragen sett över invandrades hela återstående livstid i Sverige. Genom att summera och diskontera framtida nettobidrag till ett nuvärde, kan ett sammanlagt nettobidrag till de offentliga finanserna vid tidpunkten för invandring beräknas. Det är viktigt att understryka att denna typ av beräkningar bygger på flera antaganden om framtiden, exempelvis om sysselsättning, inkomstnivåer och välfärdskonsumtion, vilket innebär att beräkningarna är förenade med stor osäkerhet.

³ Den definition av nettobidrag som tillämpas i denna specialstudie innebär att utrikes föddas nettobidrag är detsamma som inrikes föddas, fast med omvänt tecken. Det är en följd av att analysen utgår från antagandet att de totala skatteintäkterna är lika stora som de totala offentliga utgifterna – vilket innebär att ett positivt nettobidrag för en grupp alltid motsvaras av ett lika stort negativt nettobidrag för övriga grupper sammantaget. Se vidare avsnitt 4.

Enligt sådana livscykelkalkyler uppgår det diskonterade nuvärdet av nettobidraget från en utrikes född person till ca 1,5 miljoner kronor.⁴ Det motsvarar ett genomsnittligt årligt positivt nettobidrag på nära 40 000 kronor under den återstående livstiden. Detta genomsnitt döljer dock betydande skillnader mellan grupper. För gruppen övriga utrikes födda är nuvärdet tydligt positivt, omkring 1,9 miljoner kronor, vilket motsvarar ett genomsnittligt årligt nettobidrag på 50 000 kronor. För flyktingar uppgår i stället nuvärdet till nästan -1 miljon kronor, vilket motsvarar ett genomsnittligt negativt årligt nettobidrag på -25 000 kronor. Detta speglar en omfördelning till flyktingar över livscykeln, som är en följd av en generellt lägre sysselsättningsgrad för flyktingar jämfört med andra grupper.

För att ge en bild av den framtida utvecklingen presenteras även framskrivningar av utrikes föddas samlade nettobidrag till de offentliga finanserna fram till 2060, uppdelat på flyktinginvandrare och övriga utrikes födda. Beräkningarna pekar mot ett stigande offentligfinansiellt nettobidrag i relation till BNP. I basscenariot ökar de utrikes föddas nettobidrag till ca 1 procent av BNP 2030, och fortsätter därefter att stiga. Denna utveckling drivs framför allt av en fortsatt hög andel högkvalificerad arbetskraftsinvandring samt en relativt låg andel flyktinginvandring, i linje med Statistiska centralbyråns befolkningsprognos. Även flyktinginvandrare beräknas bidra positivt till de offentliga finanserna på några års sikt. Det beror dels på att en allt större andel av de flyktingar som redan befinner sig i Sverige har etablerat sig på arbetsmarknaden, dels på att inflödet av nyanlända flyktingar förväntas förbli lågt under framskrivningsperioden. Alternativa scenarier visar att en snabbare och mer effektiv etablering av flyktingar på arbetsmarknaden kan förbättra det offentligfinansiella nettobidraget för denna grupp.

Resultaten i denna specialstudie bör tolkas med stor försiktighet. Beräkningarna bygger i flera avseenden på schablonmässiga antaganden om hur offentliga inkomster och utgifter fördelas på individnivå. Indirekta effekter av invandring, såsom påverkan på löner, sysselsättning och tillväxt, beaktas inte. Analysen omfattar heller inte långsiktiga effekter på exempelvis utbildning, etablering eller åldersstruktur. Relaterad till detta analyseras inte heller de offentligfinansiella effekterna av inrikes födda barn till utrikes födda. Det är dessutom viktigt att notera att beräkningarna inte fångar de samlade samhällsekonomiska effekterna av invandring, där även effekter på exempelvis ekonomisk tillväxt, innovation och produktivitet ingår.

⁴ Metoden utgår bland annat ifrån de historiska nettobidragen för utrikes födda vid olika vistelsetider och det antas att dessa även gäller för framtida invandring. Det antas dessutom att fördelningen av framtida invandring på ursprungsregion och grund för bosättning motsvarar de senaste årens invandring och är i linje med Statistiska centralbyråns befolkningsprognos, se avsnitt 48.

2 Inledning

I denna specialstudie analyseras utrikes föddas nettobidrag till de offentliga finanserna under perioden 1983–2022. Nettobidraget från utrikes födda mäter hur mycket utrikes födda har betalat till den offentliga sektorn genom skatter i förhållande till hur mycket de har tagit emot i form av transfereringar och offentliga tjänster under ett givet år. Baserat på denna sammanställning uppskattas om utrikes födda som grupp har haft ett positivt eller negativt nettobidrag till de offentliga finanserna under året.

Begreppet nettobidrag, såsom det används i denna rapport, syftar därmed till att beskriva omfördelningen mellan olika grupper i samhället.⁵ Ett positivt nettobidrag från en viss grupp innebär att resurser omfördelas från denna grupp till andra grupper i samhället genom de offentliga finanserna (och tvärtom). Nettobidragen speglar respektive grupps nyttjande av offentliga tjänster och transfereringar i relation till gruppens skattebetalningar. Dessa beror i sin tur på bland annat gruppens demografiska sammansättning och anknytning till arbetsmarknaden.

Det bör noteras att den definition av nettobidrag som tillämpas i denna specialstudie medför att utrikes föddas nettobidrag motsvarar inrikes föddas nettobidrag med omvänt tecken. Det är en följd av att analysen utgår från antagandet att de totala skatteintäkterna är lika stora som de totala offentliga utgifterna, vilket innebär att ett positivt nettobidrag för en grupp alltid motsvaras av ett lika stort negativt nettobidrag för övriga befolkningen.

Beräkningarna är statiska i den mening att de endast inkluderar de offentligfinansiella in- och utbetalningarna för olika grupper, och därmed inte fångar de indirekta effekterna av invandringen på de offentliga finanserna. Exempel på sådana indirekta effekter är påverkan på andra gruppers sysselsättning, arbetsproduktivitet och löner. Beräkningarna ger en bild av nettobidragen ett enskilt år. En individ kan bidra positivt eller negativt till de offentliga finanserna under olika faser av livet. Nettobidraget är i genomsnitt negativt bland barn och äldre, till följd av lägre skattebetalningar och högre utgifter för förskola, skola, pensioner, vård och omsorg. I arbetsför ålder är nettobidraget däremot i genomsnitt positivt, när individer har etablerat sig på arbetsmarknaden och skattebetalningarna ökar. Eftersom det kan ta tid för vissa grupper av utrikes födda – särskilt flyktingar – att etablera sig på arbetsmarknaden, spelar även vistelsetiden i Sverige en viktig roll för dessa gruppers nettobidrag.⁶ Den demografiska sammansättningen, i kombination med vistelsetiden, har således stor betydelse för nettobidragens storlek. Precis som individer, kan grupper uppvisa negativa nettobidrag under vissa perioder och positiva under andra.

Det är viktigt att notera att beräkningarna inte fångar de samlade samhällsekonomiska effekterna av invandring, där även effekter på exempelvis ekonomisk tillväxt, innovation och produktivitet ingår.

⁵ I den akademiska litteraturen om migrationens effekter på de offentliga finanserna används ofta de engelska termerna *net fiscal contributions*, *net fiscal effects* eller *net gains* för att beskriva den offentligfinansiella omfördelningen som kan uppstå mellan grupperna inrikes födda och utrikes födda (Rowthorn 2008, Preston 2014, Ruist 2017 och Storesletten 2003).

⁶ Med vistelsetid avses i denna specialstudie antalet år sedan en utrikes född person för första gången folkbokförts i Sverige.

I studien analyseras Sveriges befolkning utifrån grupperna *inrikes födda* och *utrikes födda*, där gruppen utrikes födda delas in i *flyktingar* och *övriga utrikes födda*.⁷ Begreppet flyktingar omfattar här även anhöriga till flyktingar. Inrikes födda med en eller två utrikes födda föräldrar särskiljs inte från övriga inrikes födda. När enskilda års invandring analyseras avser denna enbart invandring av utrikes födda och där så är lämpligt används begreppet *invandrade* då för att avse de utrikes födda som under året folkbokförts i Sverige. Gruppen invandrade delas upp i *flyktingar* och *övriga invandrade*.

Studiens startår är 1983, eftersom tillförlitlig statistik, framför allt för ekonomiskt bistånd, saknas dessförinnan. Slutåret är 2022, eftersom detta var det sista året med tillgängliga data när beräkningarna genomfördes.

Förutom den historiska analysen presenteras även framskrivningar av nettobidrag fram till 2060 utifrån olika antaganden.

⁷ Flyktingar definieras utifrån den grund för bosättning som registrerats i Registret över totalbefolkningen. För utrikes födda som folkbokfördes kring 1990 är dock denna information bristfällig och saknas tidigare i det närmaste helt. För att hantera detta klassificeras utrikes födda som folkbokfördes i Sverige före 1990 som flyktingar om de föddes i länder från vilka flyktinginvandringen var betydande samtidigt som annan invandring var begränsad. Specifikt klassificeras utrikes födda som flyktingar om de föddes i Afghanistan, Chile, Etiopien, Irak, Iran, Libanon, Somalia, Syrien, Rumänien, Ungern eller Vietnam. Sverige tog under perioden även emot många flyktingar från Polen och Turkiet, men eftersom personer i betydande grad även invandrade från dessa länder av andra skäl, klassificeras personer födda i Polen och Turkiet som folkbokfördes i Sverige före 1990 i denna studie inte som flyktingar.

3 Invandringen till Sverige 1950–2022

Efter andra världskriget utvecklades Sverige till ett invandringsland.⁸ År 1950 uppgick antalet utrikes födda till drygt 200 000, medan dessa år 2022 uppgick till 2,2 miljoner. I diagram 2 visas den årliga invandringen av utrikes födda till Sverige över tid, det vill säga det årliga inflödet av utrikes födda till Sveriges befolkning.

Under 1950- och 1960-talen dominerades invandringen av arbetskraftsinvandring, främst från de nordiska länderna och i synnerhet från Finland. Det totala antalet finländare i Sveriges befolkning ökade med ca 200 000 mellan 1950 och 1970. Särskilt många finländare anlände under perioden 1969–1970, vilket framför allt var kopplat till den höga arbetslösheten i Finland och en hög efterfrågan på arbetskraft i Sverige, i synnerhet inom industrin. Även arbetskraftsinvandring från västeuropeiska länder utanför Norden var betydande under perioden. Dessutom förekom flyktinginvandring, till exempel efter kriserna i Ungern 1956, Grekland 1967 och Tjeckoslovakien 1968. Invandring från länder utanför Europa var däremot relativt ovanligt.

Under perioden 1970–1985 avtog arbetskraftsinvandringen och invandringen till Sverige ändrade karaktär. Allt fler kom till Sverige av humanitära skäl. Under dessa år anlände ett betydande antal personer från Chile, Iran och Libanon. Samtidigt skedde en kraftig ökning av invandringen från Turkiet och Polen.

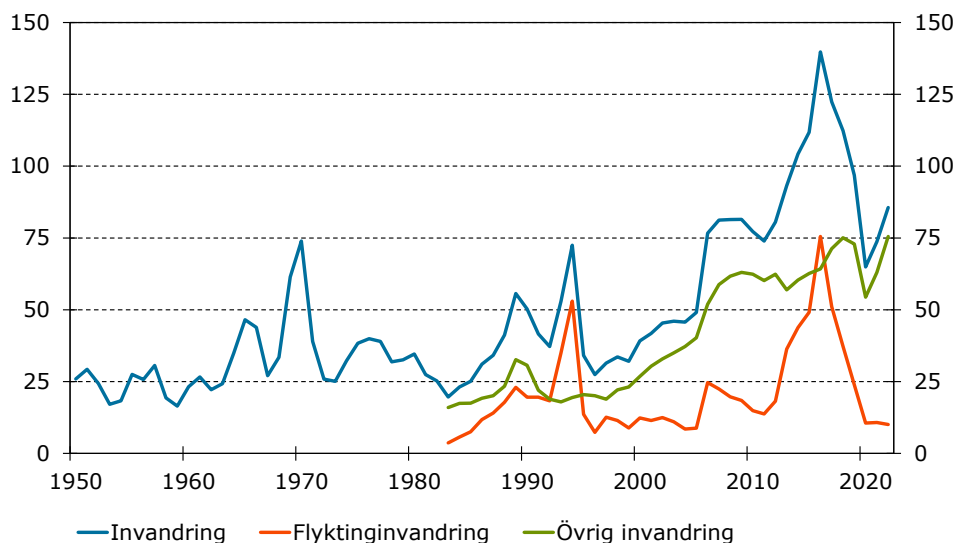
Under perioden från 1985 fram till mitten av 1990-talet ökade invandringen markant, framför allt på grund av en växande flyktinginvandring (se diagram 2). Flyktingströmmarna från Iran, Irak, Syrien och Libanon tilltog, samtidigt som ett stort antal flyktingar anlände från Chile. Kriget på Balkan, särskilt i Bosnien, ledde under 1990-talet till ett historisk stort inflöde av skyddssökande. Det medförde att utrikes födda från forna Jugoslavien under perioden 1985–2000 ökade med närmare 90 000 personer.

Under senare delen av 1990-talet minskade flyktinginvandringen tillfälligt och under drygt 10 år uppgick antalet flyktingar till runt 10 000 per år. Efter 2005 skedde dock en markant ökning av flyktinginvandring, i synnerhet från länder som Irak och Somalia. Samtidigt ökade den icke-flyktingrelaterade invandringen, särskilt genom arbetskraftsinvandring från EU-länderna. Denna utveckling sammanföll med EU:s utvidgningar 2004 och 2007, vilket bidrog till att invandringen från exempelvis Polen ökade. Parallellt ökade även arbetskraftsinvandringen från utomeuropeiska länder, liksom invandringen för familjebildning från utomeuropeiska länder som Thailand och Kina.

⁸ Detta avsnitt bygger i stor utsträckning på Nilsson (2004), Statistiska centralbyråns befolkningsstatistik samt Registret över totalbefolkningen.

Diagram 2 Invandring till Sverige av utrikes födda 1950–2022 efter grund för bosättning

Tusental personer

Anm. För perioden 1950–1982 har uppgifter om den totala invandringen hämtats från olika årgångar av Statistisk årsbok för Sverige (SCB). Eftersom uppgifter om födelseland saknas har invandringen av svenska medborgare subtraherats från totalen. För åren 1950, 1951 och 1963 saknas uppgift om antalet invandrade svenska medborgare. I dessa fall har andelen antagits vara densamma som 1952 (för 1950–1951) respektive ett genomsnitt av 1962 och 1964 (för 1963). För perioden 1983–2022 används studiens egen individbaserade data från respektive år. Notera att samma person kan förekomma flera gånger i statistiken för perioden 1950–1982, medan varje person endast räknas vid sin första invandring i beräkningarna för 1983–2022.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

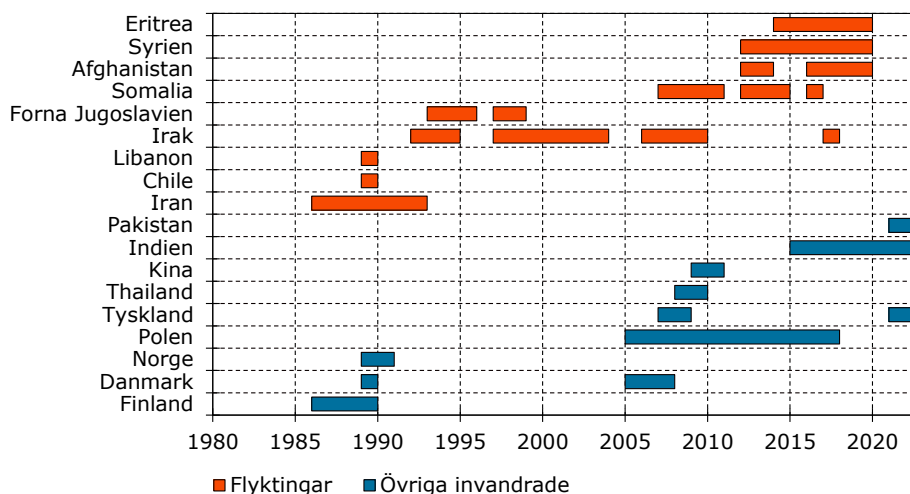
Under det sista decenniet fram till 2022 präglades invandringen till Sverige av flyktingkrisen 2015–2016. Samtidigt bidrog flyktinginvandring från Afghanistan, Eritrea och Somalia till de stora flyktingströmmarna under denna period. Hösten 2015 nådde inflödet av flyktingar sin kulmen, med 8 000–10 000 asylsökande per vecka i Sverige. Sammantaget medförde inflödet av skyddssökande att antalet flyktingar i befolkningen ökade från 450 000 år 2010 till 800 000 år 2022, en ökning med 350 000 personer. En stor del av denna ökning utgjordes av flyktingar från Syrien. Under perioden 2010–2022 ökade antalet flyktingar i Sverige mer än under de tjugo åren dessförinnan.

Även om flyktinginvandringen var omfattande mellan 2010 och 2022, var invandringen av övriga utrikes födda under perioden i genomsnitt mer än dubbelt så stor.⁹ En betydande del kom från Europa, framför allt från Polen, Tyskland och Finland. Det största enskilda ursprungslandet var dock Indien, med drygt 4 500 invandrade per år, bland annat på grund av en ökad efterfrågan på specialiserad arbetskraft inom IT och teknik.

Diagram 3 sammanfattar vilka födelseländer som har dominerat invandringen under olika perioder, uppdelade på flyktingar och övriga utrikes födda.

⁹ Under åren 2010–2022 anlände i genomsnitt 65 000 personer utan flyktingstatus per år, medan flyktingarna uppgick till 30 000 personer.

Diagram 3 Länder som under respektive år 1983–2022 bidrog med 3 000 eller fler flyktingar eller övriga invandrade efter grund för bosättning

Anm. Med länder avses här invandrade personers födelseland. För jämförbarhet räknas staterna som tidigare var en del av forna Jugoslavien som ett land fram till 2008, då Kosovo utropade självständighet från Serbien.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Det bör noteras att Sverige i jämförelse med andra västländer har haft en förhållandevis hög andel flyktingar i sin invandring (Ruist 2019). Samtidigt har övrig invandring under större delen av perioden varit högre än flyktinginvandringen.¹⁰

Invandringen har inneburit att andelen utrikes födda i befolkningen har ökat betydligt under perioden (se diagram 4). Andelen flyktingar i befolkningen har ökat från 0,5 procent 1983 till 7 procent 2022, medan andelen övriga utrikes födda har ökat från 7 procent till 13 procent. Att andelen flyktingar har ökat i snabb takt, trots att flyktinginvandringen i genomsnitt varit lägre än övrig invandring, förklaras av att flyktingar i högre grad än övriga utrikes födda tenderar att stanna i Sverige (Engdahl och Sjödin 2024).

Även sammansättningen av den utrikes födda befolkningen förändrades markant under perioden. År 1983 utgjordes majoriteten av utrikes födda av personer från Norden och övriga Europa, med Finland, Norge och Danmark som de tre vanligaste födelseländerna.¹¹ År 2022 var andelen födda utanför Europa betydligt högre. De tre vanligaste födelseländerna var då Syrien, Irak och Finland.¹²

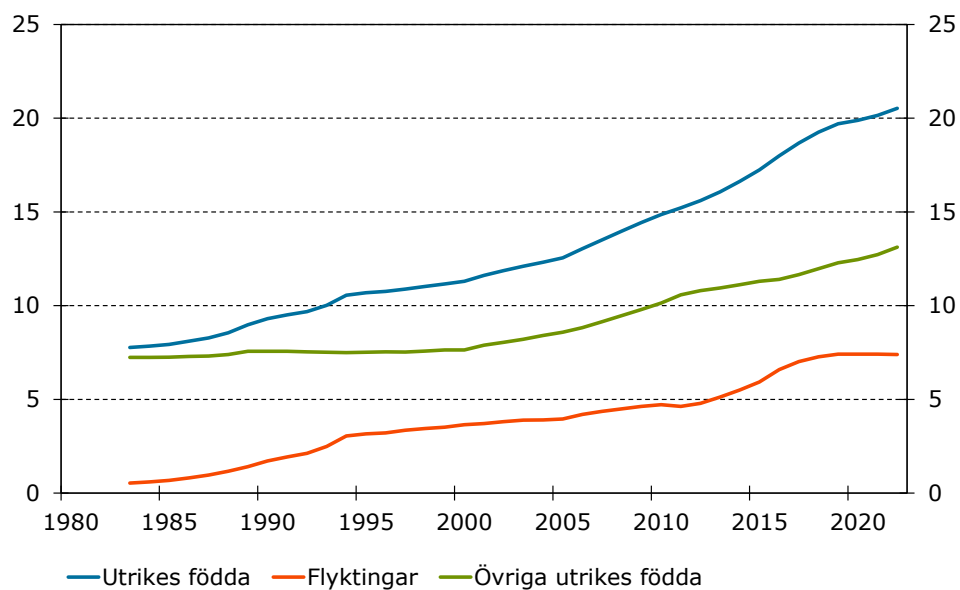
¹⁰ Det kan dock finnas en viss felskattning av flyktingandelen, särskilt före 1990, eftersom anhängiga till flyktingar inte alltid registreras som sådana, och vissa invandrare som formellt kommit av andra skäl i praktiken kan ha haft flyktmotiv.

¹¹ De fem vanligaste födelseländerna var Finland (37 procent av utrikes födda), Norge (7), Danmark (7), Tyskland (6), Jugoslavien (5).

¹² De fem vanligaste födelseländerna var Syrien (9 procent av utrikes födda), Irak (7), Finland (6), Polen (5) och Iran (4).

Diagram 4 Utrikes födda i Sveriges befolkning 1983–2022 efter grund för bosättning

Procent av befolkningen

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

4 Metod och tidigare studier

I denna specialstudie tillämpas en statisk tvärsnittsmetod för att uppskatta de utrikes föddas nettobidrag till de offentliga finanserna (se t.ex. Rowthorn 2008, Preston 2014, Ruist 2017). Med nettobidrag avses skillnaden mellan de skatteintäkter som det offentliga erhåller från en viss grupp och de offentliga utgifter som riktas till samma grupp, exempelvis via socialförsäkringssystemet och tillhandahållandet av välfärdstjänster. Metoden ger en bild av den direkta påverkan som en grupp har på de offentliga finanserna under ett specifikt år. Den metod som tillämpas ligger metodologiskt närmast den som används av Ruist (2018).

Dataunderlaget utgörs i huvudsak av Registret över totalbefolkningen samt Inkomst- och taxeringsregistret från Statistiska centralbyrån och omfattar hela Sveriges befolkning under perioden 1983–2022. Analysen inkluderar samtliga individer som varit folkbokförda i Sverige vid något tillfälle under denna period.

Vissa inkomst- och utgiftsposter kan beräknas direkt, medan andra kräver antaganden för att fördelas på individnivå. De poster som mest precist kan härledas till individer är direkta skatter och transfereringar, eftersom dessa transaktioner registreras i Inkomst- och taxeringsregistret. Indirekta skatter, såsom arbetsgivaravgifter och konsumtionsskatter, kan visserligen kopplas till individer men registreras inte på individnivå.¹³ På motsvarande sätt kan nyttjandet av offentlig konsumtion inom skola, vård och omsorg i stor utsträckning relateras till individer men sådan information finns inte tillgänglig i datamaterialet som används i denna studie. I de fall där direkta kopplingar saknas görs olika antaganden – främst baserade på individens ålder – för att möjliggöra en fördelning av offentliga inkomster och utgifter.

Vissa delar av den offentliga konsumtionen, exempelvis utgifter för försvar och infrastruktur, är emellertid kollektiva till sin natur och kan inte meningsfullt fördelas på enskilda individer. För dessa utgifter antas en likafördelning för hela befolkningen.¹⁴ I bilaga 1 beskrivs dataunderlaget och eventuella fördelningsantaganden mer i detalj.

Ett centralt antagande i denna specialstudie är att offentliga inkomster och offentliga utgifter antas balansera varje år. Det innebär att eventuella budgetöverskott eller underskott inte fördelas på individer. Det medför dessutom att det samlade nettobidraget från inrikes födda motsvarar det från utrikes födda, men med motsatt tecken. Ett negativt nettobidrag för utrikes födda, balanseras därmed av ett lika stort positivt nettobidrag för inrikes födda (och vice versa).¹⁵

¹³ Fördelningen av arbetsgivaravgifter samt kapital- och bolagsskatter på individnivå baseras på löneinkomst, medan fördelningen av konsumtionsskatter baseras på disponibel inkomst.

¹⁴ Det bör noteras att vissa studier utgår från antagandet att utgifter för exempelvis försvar och infrastruktur inte fördelas på den utrikes födda befolkningen, med motiveringen att kostnader för dessa rena kollektiva varor uppstår oavsett invandring (se t.ex. OECD 2021). I föreliggande specialstudie används dock inte detta antagande. Mot bakgrund av att andelen utrikes födda i Sveriges befolkning är relativt stor, bedöms det rimligt att även dessa kostnader i någon utsträckning påverkas av populationen av utrikes födda och därmed bör inkluderas i fördelningen.

¹⁵ Nettobidragen har beräknats utifrån ett antagande om att de offentliga finanserna är i balans. Överslagsberäkningar (ej redovisade i denna specialstudie) ger vid handen att nettobidragen för utrikes födda, flyktingar och övriga utrikes födda även utan antagandet om att de totala skatteintäkterna är lika stora som de totala offentliga utgifterna, är negativa ungefär samma perioder som redovisas i denna specialstudie. För inrikes födda blir skillnaderna något större och nettobidrag för denna grupp blir i allmänhet negativa i samband med att det finansiella sparandet i offentlig sektor är negativt.

Resultaten i denna specialstudie bör tolkas med stor försiktighet, då de är förenade med flera begränsningar. För det första bygger beräkningarna som nämnts i flera avseenden på schablonmässiga antaganden om hur offentliga inkomster och utgifter fördelas på individnivå. För det andra beaktas inte indirekta effekter av invandring, såsom påverkan på lönebildning, sysselsättning eller den långsiktiga ekonomiska tillväxten – faktorer som kan ha betydelse för de offentliga finanserna och därmed de utrikes föddas nettobidrag. Slutligen omfattar analysen inte långsiktiga effekter av invandringen på exempelvis utbildningsinvesteringar, arbetsmarknadsetablering eller befolkningens åldersstruktur. Inte heller inkluderas offentligfinansiella effekter kopplade till inrikes födda barn till utrikes födda, vare sig på kort eller lång sikt.

TIDIGARE STUDIER PÅ SVENSKA DATA

Det offentligfinansiella nettobidraget från invandring till Sverige har analyserats i ett antal tidigare studier med hjälp av statistiska tvärsnittsanalyser. Nedan ges en kort översikt. För en mer ingående genomgång, se Konjunkturinstitutet (2025a). Enligt flera studier har arbetskraftsinvandring i genomsnitt haft ett positivt nettobidrag, medan flyktinginvandring inklusive anhöriginvandring i genomsnitt har haft ett negativt nettobidrag till de offentliga finanserna. Skillnaderna förklaras i huvudsak av variationer i sysselsättningsgrad och löneinkomst mellan grupperna.

Enligt Ekberg (2009) var utrikes föddas offentligfinansiella bidrag positivt under 1970-talet, då arbetskraftsinvandringen var betydande. Under 1980- och 1990-talen försämrades däremot de utrikes föddas genomsnittliga sysselsättningsgrad, vilket innebar en omfördelning av inkomster från inrikes födda till utrikes födda genom de offentliga finanserna. Omfördelningen till utrikes födda och deras barn uppgick till 1,5–2,0 procent av BNP under senare delen av 1990-talet, en nivå som kvarstod även 2006.

Flood och Ruist (2015) beräknade att utrikes föddas nettobidrag till de offentliga finanserna uppgick till –0,7 procent av BNP år 2013. Omfördelningen till utomeuropeiskt födda utgjorde den största delen, vilket främst förklarades av gruppens lägre sysselsättning och därmed lägre skatteintäkter.

Ruist (2018) uppskattade att gruppen flyktingar 2015 hade ett offentligfinansiellt nettobidrag motsvarande ca –1 procent av BNP. Merparten av det negativa nettobidraget hänfördes till lägre inkomster från skatter och arbetsgivaravgifter, medan en mindre del förklarades av högre offentliga utgifter, särskilt för integration, arbetsmarknadsåtgärder, ekonomiskt bistånd och rättsväsende.¹⁶ Han beräknade även nettobidragen över livscykeln. Flyktinginvandrare gav under vissa perioder i livet ett positivt nettobidrag, men detta var inte tillräckligt för att täcka de negativa nettobidragen under de första åren efter ankomst och från pensionsåldern och framåt.

I en analys av 25 OECD-länder beräknar OECD (2021) att den utrikes födda befolkningens genomsnittliga nettobidrag till de offentliga finanserna i Sverige uppgick till –0,8 procent av BNP under perioden 2006–2018. När rena kollektiva varor, såsom försvar, exkluderades från beräkningen, blev nettobidraget däremot positivt, motsvarande 0,7 procent av BNP. Nettobidraget ökade ytterligare när endast individrelaterade inkomster och utgifter inkluderades och uppgick då till 1 procent av BNP.

¹⁶ Detta i jämförelse med en hypotetisk situation då flyktingar inte skilt sig från totalpopulationen.

5 Nettobidrag till de offentliga finanserna 2022

Analysen i detta avsnitt baseras på data för 2022, vilket utgör det sista året i det tillgängliga datamaterialet. Fokus ligger på att belysa de offentligfinansiella nettobidragen från inrikes respektive utrikes födda, samt hur dessa påverkas av olika faktorer som åldersfördelning och arbetsmarknadsanknytning. Genom att avgränsa analysen till ett enskilt år skapas bättre förutsättningar att identifiera tydliga mönster i det underliggande datamaterialet. Dessa mönster kan i sin tur bidra till en ökad förståelse för hur offentligfinansiella nettobidrag utvecklats även under tidigare år. Avsikten är därmed att ge en fördjupande bakgrund till avsnitt 6, där utvecklingen i nettobidragen analyseras över hela perioden 1983–2022.

År 2022 bodde det i Sverige knappt 2,2 miljoner utrikes födda. Sammantaget hade gruppen ett litet positivt nettobidrag till de offentliga finanserna på ca 6 miljarder kronor (motsvarande 0,1 procent av BNP) eller ca 3 000 kronor per invandrad person (se tabell 1). För flyktingar var nettobidraget dock negativt och uppgick till –22 miljarder kronor (–0,4 procent av BNP) eller knappt –28 000 kronor per person. Övriga utrikes födda hade i stället ett positivt nettobidrag till de offentliga finanserna på 28 miljarder kronor (0,5 procent av BNP) eller knappt 20 000 kronor per person.

Detta kan jämföras med de nära 8,5 miljoner inrikes födda som hade ett negativt nettobidrag på –6 miljarder kronor (–0,1 procent av BNP) eller –700 kronor per person. Det negativa nettobidraget förklaras delvis av att gruppen inrikes födda omfattar en relativt stor andel barn och äldre, som i regel har negativa nettobidrag till de offentliga finanserna.

Skillnaderna mellan gruppernas offentligfinansiella nettobidrag kan i första hand förklaras av variationer i åldersstruktur, vistelsetid i Sverige, löneinkomster och arbetsmarknadsanknytning. Senare i avsnittet redogörs för dessa faktorer i syfte att belysa deras betydelse för nettobidragens nivåer och fördelning.

Tabell 1 Nettobidrag, nettobidrag per person och befolkning 2022 efter födelseregion och grund för bosättning

Miljarder kronor, procent av BNP, kronor, procent av BNP per invånare och tusental personer

	Nettobidrag		Nettobidrag per person		
	Miljarder kronor	Procent av BNP	Kronor	Procent av BNP per invånare	Befolkning
Inrikes födda	–6	–0,1	–700	–0,1	8 476
Utrikes födda	6	0,1	2 700	0,5	2 189
Flyktingar	–22	–0,4	–27 500	–4,9	789
Övriga utrikes födda	28	0,5	19 800	3,5	1 400

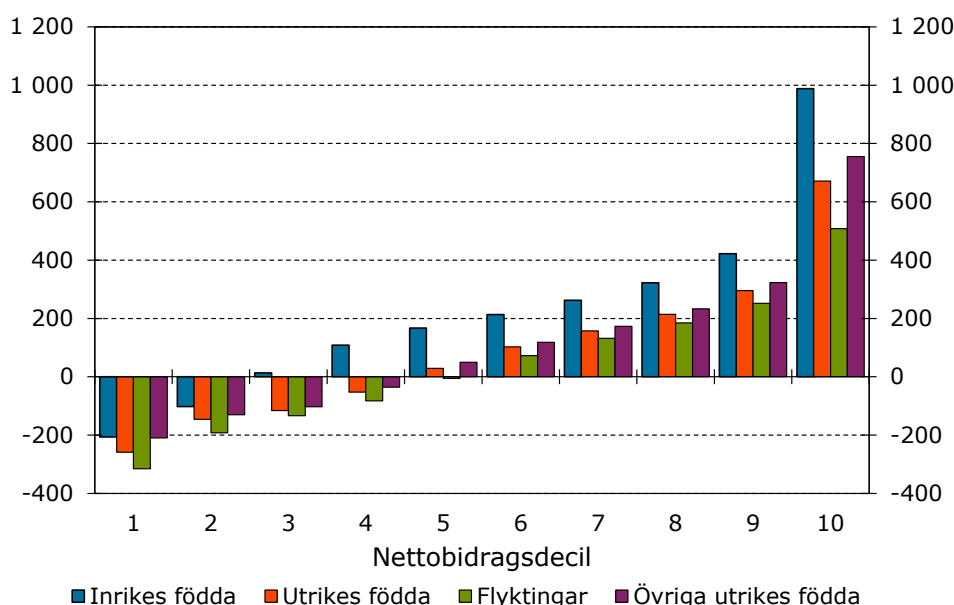
Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Även om gruppen flyktingar som helhet hade ett negativt nettobidrag på knappt 28 000 kronor per person, finns det en betydande variation inom gruppen liksom inom övriga grupper. Diagram 5 visar det genomsnittliga nettobidraget

uppdelat i decilgrupper för personer i yrkesaktiv ålder, här definierad som 20–64 år.¹⁷ Exempelvis var det genomsnittliga nettobidraget nära 500 000 kronor bland de 10 procent av flyktingarna 20–64 år som hade högst nettobidrag (decil 10), medan det var –300 000 kronor för de 10 procent av gruppen som hade lägst nettobidrag (decil 1). Även bland inrikes födda 20–64 år var variationen betydande, där motsvarande siffror var 1 miljon kronor respektive –200 000 kronor.¹⁸ Flyktingar hade i genomsnitt ett positivt nettobidrag till de offentliga finanserna från och med sjätte decilen, medan detsamma för övriga utrikes födda och inrikes födda gäller från och med femte respektive tredje decilen.

Diagram 5 Nettobidrag per person 2022 för personer i åldern 20–64 år efter födelseregion, grund för bosättning och nettobidragsdecil

Tusental kronor

Anm. Decilerna är beräknade separat givet födelseregion och grund för bosättning.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

I diagram 6 och tabell 2 redovisas nettobidragen per person för olika inkomst- och utgiftsposter.¹⁹ Skillnaderna mellan inrikes och utrikes födda vad avser olika offentliga inkomster och utgifter är betydande. Såväl inkomster som utgifter är i genomsnitt lägre för utrikes än för inrikes födda.

På inkomstsidan är det framför allt de direkta skatteinkomsterna per person som är lägre, särskilt inom flyktinggruppen, medan skillnaderna i konsumtionsskatter och arbetsgivaravgifter är mindre framträdande. På utgiftssidan är pensionsutbetalningar

¹⁷ Diagram 5 inkluderar inte barn och äldre. Dessa åldersgrupper har i regel negativa nettobidrag till de offentliga finanserna och skulle därför i stor utsträckning återfinnas i de lägsta decilerna i fördelningen.

¹⁸ I tolkningen av nettobidragen är det viktigt att beakta att en individs inbetalningar till offentlig sektor omfattar mer än bara inkomstskatter. De inkluderar även exempelvis indirekta skatter, arbetsgivaravgifter och individuellt fördelade bolagsskatter. Detta bidrar till att det genomsnittliga nettobidraget är förhållandevis stort i de övre nettobidragsdecilerna i diagram 5, inte minst den tionde decilen.

¹⁹ I bilaga 2 (tabell 7) redovisas totala offentliga inkomster och utgifter efter födelsebakgrund och grund för bosättning.

till utrikes födda väsentligt lägre än till inrikes födda. Även de offentligfinansierade utgifterna för barnomsorg, skola samt vård och omsorg är lägre för utrikes födda. De lägre utgifterna för barnomsorg och skola förklaras av att majoriteten av utrikes födda invandrar i vuxen ålder och därmed inte ger upphov till sådana utgifter. Därtill klassificeras inrikes födda barn till utrikes födda som inrikes födda i beräkningarna, vilket ytterligare bidrar till skillnaden i utgifter mellan grupperna. Samtidigt är transfereringarna exklusive pensioner till utrikes födda högre, särskilt till flyktingar. Detta drivs främst av högre utgifter för ekonomiskt bistånd, barnbidrag och arbetslöshetsersättning. Förutom transfereringarna är även utgifterna för rättsväsendet och integration högre för utrikes födda, framför allt för flyktingar.²⁰

Därutöver finns en stor post för övriga utgifter, vilken avser utgifter som inte direkt kan hänföras till specifika individer.²¹ Dessa utgifter avser bland annat infrastruktur, näringslivsfrågor, försvar samt allmän offentlig förvaltning. I denna specialstudie fördelas dessa lika mellan alla medborgare och således kan heller inte några skillnader observeras mellan inrikes och utrikes födda.

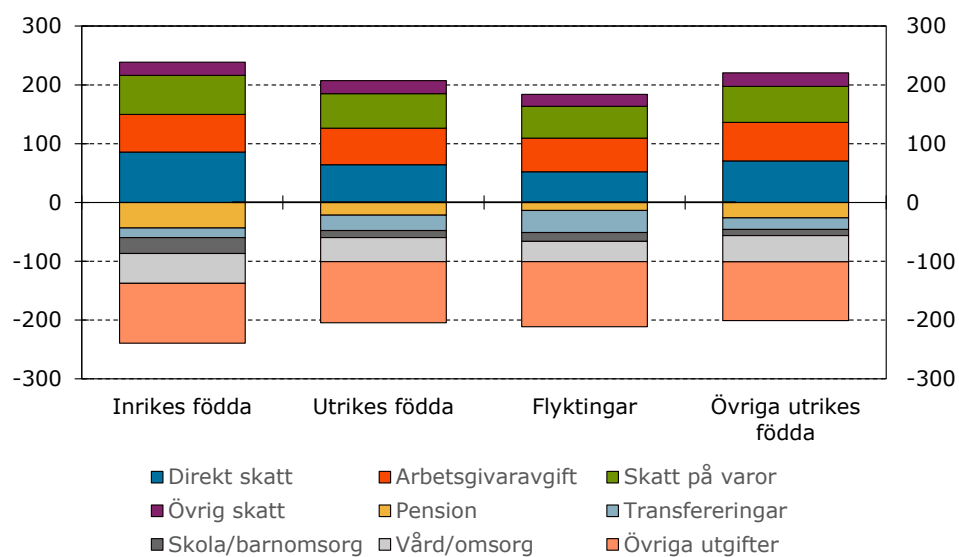
Beräkningen speglar bland annat åldersfördelningen, nyttjandet av offentliga tjänster och transfereringar, vistelsetiden bland invandrade samt anknytningen till arbetsmarknaden.

²⁰ De högre genomsnittliga utgifterna för rättsväsendet bland utrikes födda, speglar att denna grupp i större utsträckning erhåller arbetslöshetsersättning och ekonomiskt bistånd. I beräkningarna fördelas utgifterna för rättsväsendet proportionellt i förhållande till mottagandet av dessa transfereringar.

²¹ Det bör noteras att posten övriga utgifter bestäms som skillnaden mellan totala skatter samt de individuellt fördelade utgifterna. Det innebär att det inte är möjligt att direkt koppla övriga utgifter till enskilda utgiftsposter.

Diagram 6 Offentliga inkomster och utgifter per person 2022 efter födelseregion och grund för bosättning

Tusental kronor

Anm. Transfereringar avser social-, bostads- och barnbidrag, föräldra- och sjukpenning, nettoutbetalningar av studiemedel, arbetslöshetsersättning och sjuk- och aktivitetsersättning. Övriga utgifter inkluderar rättsväsende, arbetsmarknadsinsatser och integration, men även utgifter för försvar, infrastruktur m.m.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell 2 Offentliga inkomster och utgifter per person 2022 efter födelseregion och grund för bosättning

Tusental kronor

	Inrikes födda	Utrikes födda		Övriga utrikes födda
		Samtliga	Flyktingar	
Inkomster	238,6	207,2	183,8	220,5
Direkt skatt	85,9	64,1	52,3	70,7
Arbetsgivaravgift	63,7	62,4	57,0	65,5
Skatt på varor	66,4	58,7	54,3	61,1
Övrig skatt	22,5	22,1	20,2	23,1
Utgifter	239,3	204,5	211,3	200,7
Pensioner	43,3	21,6	13,6	26,1
Transfereringar, exkl. pensioner	16,3	26,0	37,6	19,7
Ekonomiskt bistånd	0,5	3,4	7,7	1,0
Bostadsbidrag	0,2	1,3	2,7	0,6
Barnbidrag	2,7	4,9	6,4	4,1
Föräldrapenning	2,9	3,7	4,2	3,5
Arbetslöshets-ersättning	0,9	2,9	3,9	2,4
Sjuk- och aktivitetsersättning	2,9	2,9	3,9	2,3
Studiemedel (netto)	2,6	3,3	4,8	2,5
Sjukpenning	3,6	3,6	4,0	3,3
Skola och barnomsorg	27,3	12,1	14,9	10,5
Vård och omsorg	50,7	40,9	34,5	44,5
Övriga utgifter	101,7	103,9	110,6	100,0
Integration	0,0	1,6	4,4	0,0
Rättsväsende/arbetsmarknad	0,7	3,2	5,8	1,7
Övrigt	101,0	99,1	100,4	98,3
Nettobidrag	-0,7	2,7	-27,5	19,8

Anm. Pensioner inkluderar bostadstillägg till pensionärer; ekonomiskt bistånd inkluderar försörjningsstöd, etableringsersättning och -tillägg samt bostadsersättning till nyanlända flyktingar. Studiemedel (netto) avser utbetalda studiebidrag minus återbetalda studielån.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 7 visar nettobidrag per person 2022 för utrikes födda grupperade efter födelseland eller -region och i vissa fall även invandringsperiod. Bland flyktingar är nettobidragen mest negativa för personer från Syrien och Somalia. Flyktingar från forna Jugoslavien och Iran uppvisar i stället positiva nettobidrag.

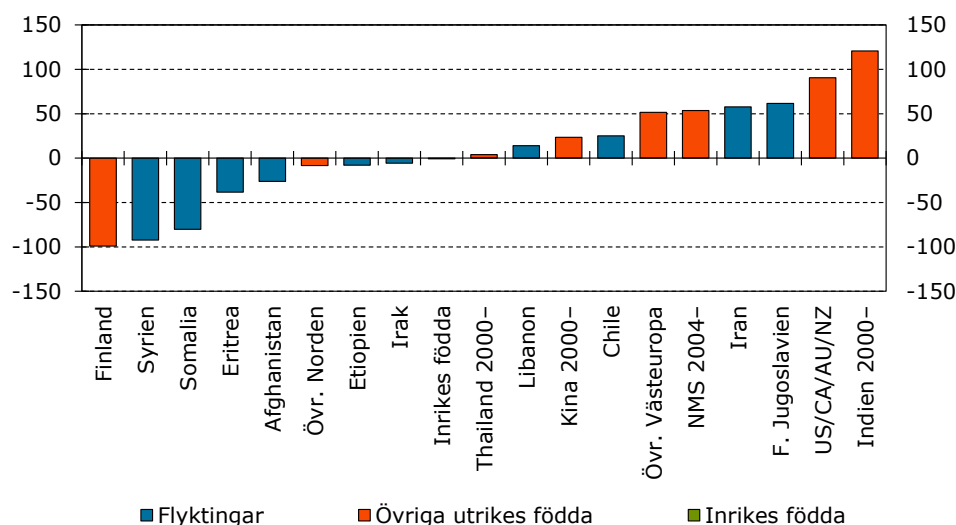
Nettobidragen för övriga utrikes födda är för flertalet födelseländer positiva. De högsta positiva nettobidragen återfinns hos utrikes födda från Indien och de utomeuropeiska anglosaxiska länderna. Ett stort negativt nettobidrag kan observeras från de som invandrat från Finland, något som till stor del förklaras av denna grupps

relativt höga medelålder och åtföljande relativt höga utgifter för vård, omsorg och pensioner.

Skillnaderna mellan länder och grupper kan delvis förklaras av variationer i demografisk sammansättning vad gäller bland annat ålder och kön, anknytning till arbetsmarknaden och vistelsetid i landet. Nedan beskrivs några av de viktigaste faktorerna för att förklara nettobidragen.

Diagram 7 Nettobidrag per person 2022 för utrikes födda från ett urval av länder och regioner

Tusental kronor

Anm. Övr. Norden avser Norden exklusive Finland; Övr. Västereuropa avser Belgien, Frankrike, Irland, Luxemburg, Nederländerna, Portugal, Schweiz, Spanien, Storbritannien, Tyskland och Österrike. US/CA/AU/NZ avser USA, Kanada, Australien och Nya Zeeland. NMS 2004– avser de nya medlemsstater som anslöt sig till EU 2004 eller 2007, men omfattar endast individer som invandrade från och med 2004. Indien 2000– och Thailand 2000– avser invandring från respektive land från och med år 2000. F. Jugoslavien avser forna Jugoslavien. Den knappt synliga gröna stapeln för inrikes födda inkluderas som referens.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

BETYDELSEN AV ÅLDERSSAMMANSETTNING

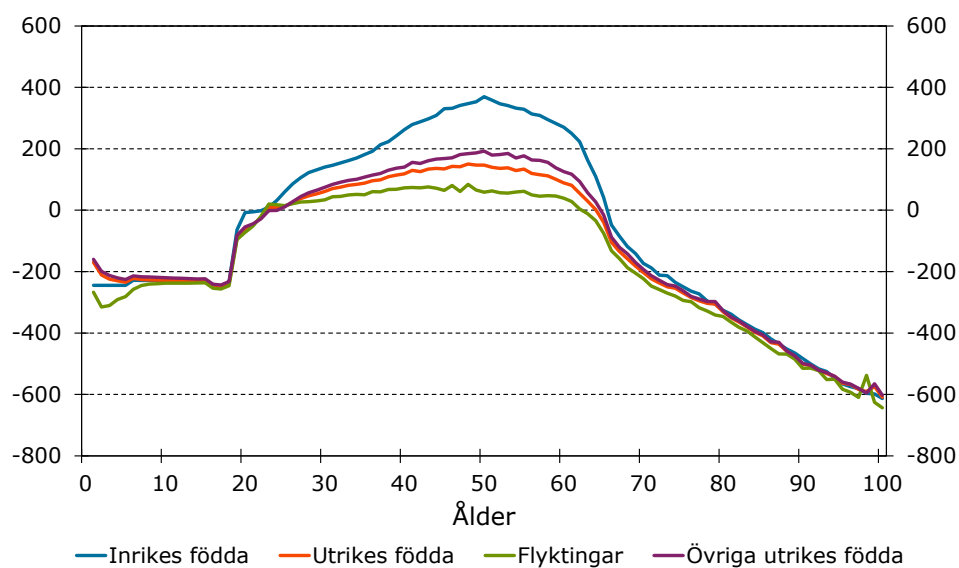
Nettobidraget för en grupp förklaras till stor del av gruppens åldersfördelning.

Diagram 8 illustrerar de genomsnittliga nettobidragen 2022 i åldrarna 1–100 år.

Nettobidragen för individer i arbetsför ålder tenderar att vara positiva, medan de för yngre och äldre i stället tenderar att vara negativa. Anledningen är att barn, unga och äldre i lägre utsträckning är sysselsatta och äldre i högre utsträckning brukar de offentliga tjänster som samhället tillhandahåller (se diagram 9 och diagram 10). Barn och unga är de främsta brukarna av förskola och utbildning och äldre av vård och omsorg, samtidigt som dessa grupper endast i begränsad utsträckning bidrar till de offentliga finanserna med skatteinkomster. Personer i arbetsför ålder bidrar generellt positivt till de offentliga finanserna genom beskattade arbetsinkomster och är också i lägre grad mottagare av transfereringar.

Diagram 8 Nettobidrag per person 2022 efter födelseregion, grund för bosättning och ålder

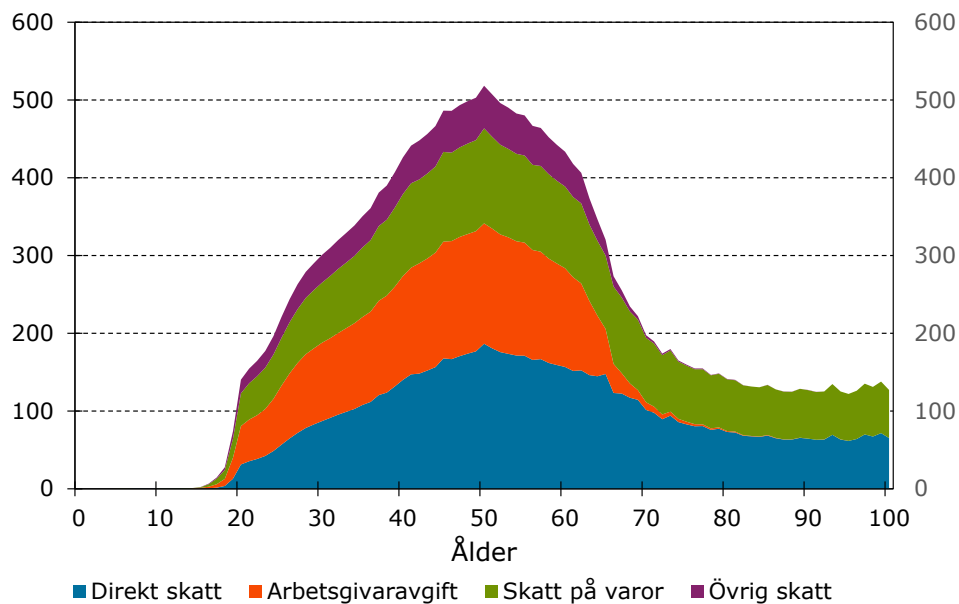
Tusental kronor

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 9 Offentliga inkomster per person 2022 för inrikes födda efter ålder och inkomstslag

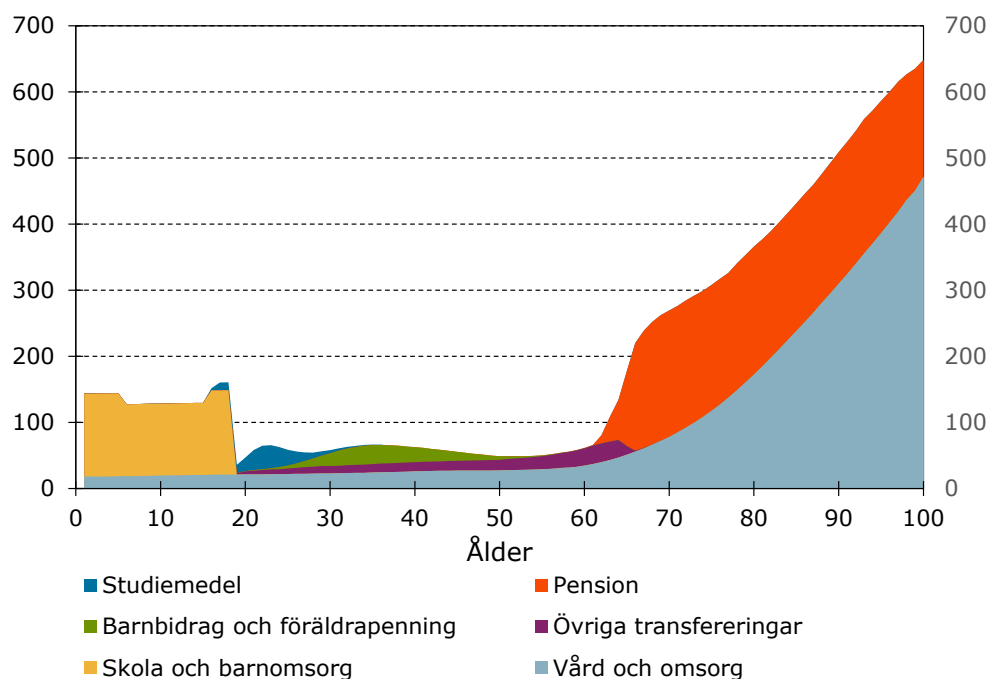
Tusental kronor

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 10 Offentliga utgifter per person 2022 för inrikes födda efter ålder och utgiftsslag

Tusental kronor

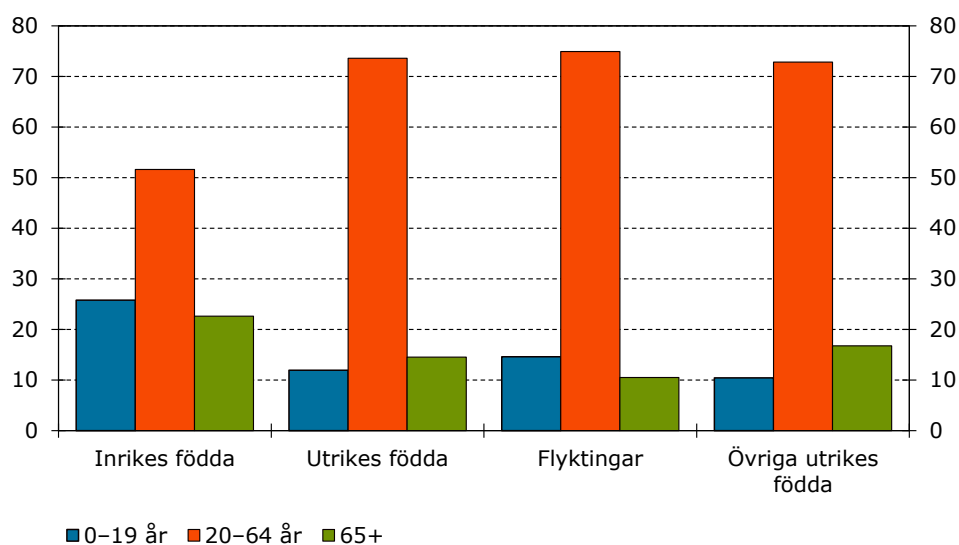
Anm. Övriga transfereringar avser social- och bostadsbidrag, arbetslöshetsersättning, förtidspension samt sjukpenning.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Till dessa generella mönster kommer betydande skillnader i ålderssammansättningen mellan inrikes och utrikes födda. Inrikes födda är förhållandevis jämnt fördelade över åldersgrupperna barn och unga (0–19 år), personer i arbetsför ålder (20–64 år) samt äldre (65+ år) med drygt hälften i arbetsför ålder (se diagram 11). Bland utrikes födda var i stället nästan tre fjärdedelar i arbetsför ålder, både bland flyktingar och övriga utrikes födda. Åldersfördelningen bidrar således till att deras nettobidrag blir högre än om åldersfördelningen varit identisk med den hos inrikes födda.

Diagram 11 Åldersfördelning 2022 efter födelseregion och grund för bosättning

Procent

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell 3 visar genomsnittliga nettobidrag för olika grupper, uppdelat efter kön och åldersgrupp. Nettobidragen är negativa för såväl barn och unga som äldre, oavsett kön och ursprung. Bland barn och unga är nettobidragen relativt lika mellan inrikes och utrikes födda, oavsett kön. Även bland äldre finns en viss likhet. Nettobidragen är generellt mer negativa för kvinnor än för män oavsett ursprung, vilket bland annat förklaras av att kvinnors högre utgifter för vård och omsorg.

I arbetsför ålder finns däremot betydande skillnader i nettobidrag, både med avseende på ursprung och kön. Män i denna åldersgrupp har i genomsnitt högre nettobidrag än kvinnor, vilket främst speglar skillnader i sysselsättning och inkomst. Bland både kvinnor och män är nettobidragen högst för inrikes födda, näst högst för övriga utrikes födda och lägst för flyktingar.

Sammantaget indikerar tabellen att medan yngre och, i viss mån, äldre har förhållandevis snarlika nettobidrag, uppvisar de i arbetsför ålder avsevärt större variation. Denna är tydlig både mellan inrikes födda, flyktingar och övriga utrikes födda, samt mellan män och kvinnor.

Att inrikes födda totalt sett uppvisar ett något negativt nettobidrag per person förklaras delvis av att denna grupp omfattar en relativt stor andel barn och äldre. Som framgår av tabell 3 har inrikes födda i åldersgruppen 20–64 år, oavsett kön, ett högre genomsnittligt nettobidrag än både flyktingar och övriga utrikes födda i samma ålder. Denna positivt bidragande del väger dock inte upp för att omkring hälften av de inrikes födda utgörs av barn och äldre, vilka i genomsnitt har ett negativt nettobidrag till de offentliga finanserna.

För flyktingar gäller det omvända. Trots att flyktingar i yrkesaktiv ålder – som i genomsnitt uppvisar ett positivt nettobidrag – utgör omkring tre fjärdedelar av gruppen, kompenserar detta inte fullt ut för de negativa nettobidragen från barn och äldre. Det samlade nettobidraget per person för flyktingar är därför negativt.

För övriga utrikes födda är nettobidraget per person positivt. Gruppens ålderssammansättning liknar i stort den för flyktingar, men de offentligfinansiella nettobidragen från individer i yrkesaktiv ålder är genomgående högre. Det förklarar varför det samlade nettobidraget per person för denna grupp är positivt, till skillnad från för flyktingar.

Tabell 3 Nettobidrag per person 2022 efter åldersgrupp, kön, födelseregion och grund för bosättning

Tusental kronor

	0–19 år	20–64 år	65+ år
Män	–222	240	–199
Inrikes födda	–222	280	–196
Utrikes födda	–220	132	–218
Flyktingar	–230	78	–212
Övriga utrikes födda	–213	167	–220
Kvinnor	–221	125	–297
Inrikes födda	–221	155	–299
Utrikes födda	–220	45	–286
Flyktingar	–231	–2	–272
Övriga utrikes födda	–212	70	–290

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

BETYDELSEN AV VISTELSETID, ARBETSMARKNADSANKNYTNING OCH LÖNEINKOMST

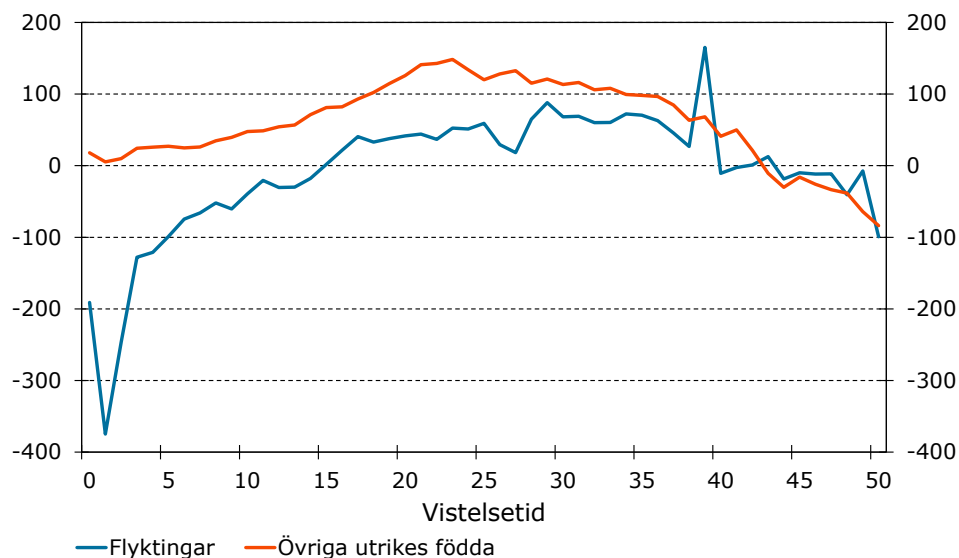
Vistelsetiden i Sverige är en central faktor för att förklara utrikes föddas ekonomiska nettobidrag till de offentliga finanserna.²² Diagram 12 visar nettobidrag per person för flyktingar och övriga utrikes födda efter vistelsetid. Medan övriga utrikes födda uppvisar ett positivt och stigande nettobidrag för vistelsetider upp till runt 25 år, har flyktingar med kortare tid i landet ett tydligt negativt nettobidrag. Precis som för övriga utrikes födda ökar nettobidraget för flyktingar i takt med att de varit en längre tid i landet. Men i genomsnitt når det inte samma positiva nivå som för övriga utrikes födda, vilka i högre utsträckning flyttar till Sverige av arbetsmarknadsrelaterade skäl.

För utrikes födda som varit runt 30–35 år i landet sjunker nettobidraget för både flyktingar och övriga utrikes födda. Det sammanfaller med en övergång till pensionsåldern och därmed minskade skatteinbetalningar samt ökade utgifter för pensioner, vård och omsorg. För utrikes födda som varit i landet mer än ca 40 år är nettobidragen i genomsnitt negativa.

²² I detta avsnitt analyseras vistelsetid i ett tvärsnittsperspektiv för utrikes födda i befolkningen år 2022, utan hänsyn till vilket år individerna invandrat till Sverige. För en mer fullständig analys av vistelsetidens betydelse för nettobidraget bör man beakta att invandringen under olika år präglas av variationer i sammansättning vad gäller bland annat ålder, kön och utbildningsnivå, samt att olika invandringskohorter mött olika ekonomiska förutsättningar i Sverige. Exempelvis bestod flyktinginvandringen år 2015 till stor del av personer från Syrien, Afghanistan och Eritrea, i ett läge där arbetslösheten uppgick till knappt 8 procent. År 1995 dominerades däremot flyktinginvandringen av personer från forna Jugoslavien, samtidigt som arbetslösheten var drygt 10 procent.

Diagram 12 Nettobidrag per person 2022 för utrikes födda efter grund för bosättning och vistelsetid

Tusental kronor

Anm. Vistelsetid avser antal år sedan bosättning.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Nettobidragets förhållande till vistelsetiden speglar i hög utsträckning anknytningen till arbetsmarknaden. Sysselsatta personer bidrar till finansieringen av offentliga sektorn genom skatteinkomster, medan arbetslösa och personer utanför arbetskraften i högre grad är mottagare av inkomstrelaterade ersättningar såsom arbetslöshetsersättning, försörjningsstöd eller sjuk- och aktivitetsersättning. Det tar tid att som invandrad etablera sig på arbetsmarknaden, särskilt som flykting (se även Konjunkturinstitutet 2025a och Forslund 2025). För denna grupp är sysselsättningen och inkomster av arbete även på lång sikt lägre än genomsnittet på arbetsmarknaden i stort.

Diagram 13 visar sysselsättningsgraden 2022 för utrikes födda i åldern 20–64 år med olika lång vistelsetid i Sverige. Sysselsättningsgraden är lägre bland nyanlända flyktingar men ökar med längre vistelsetid i landet. För övriga utrikes födda är sysselsättningsnivån generellt högre redan vid kortare vistelsetider, vilket bland annat speglar att denna grupp oftare invandrat av arbetsmarknadsskäl.

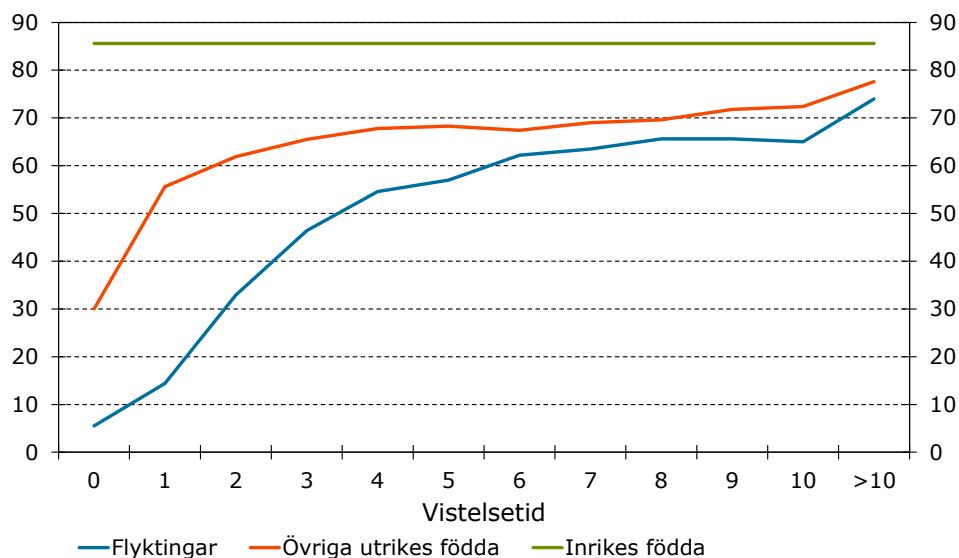
Lägst är sysselsättningsgraden bland kvinnor med flyktningbakgrund, oavsett hur länge de har vistats i landet, även om den ökar med vistelsetiden (se diagram 14). Vid kortare vistelsetider är sysselsättningsgraden låg även bland manliga flyktingar. För dessa ökar den dock relativt snabbt och bland dem som har varit i landet längre än fyra år är sysselsättningsgraden i nivå med övriga utrikes födda män. Även övriga utrikes födda kvinnor har en lägre sysselsättningsgrad, men skillnaden gentemot övriga utrikes födda män är inte lika stor som skillnaden mellan män och kvinnor för flyktingar.

Den lägre sysselsättningsgraden är en viktig förklaring till att flyktingar i genomsnitt har lägre löneinkomster än övriga utrikes födda. Diagram 15 visar hur löneinkomsterna följer samma mönster som sysselsättningsgraden. Löneinkomsterna är lägre bland flyktingar än bland övriga utrikes födda, men ökar för såväl flyktingar som övriga utrikes födda i takt med att vistelsetiden ökar. Eftersom löneinkomsten har stor

påverkan på skatteinkomsterna är detta en viktig bidragande orsak till de negativa nettobidragen vid kortare vistelsetider.

Diagram 13 Sysselsättningsgrad 2022 för utrikes födda i åldern 20–64 år efter grund för bosättning och vistelsetid

Procent av befolkningen inom respektive grupp

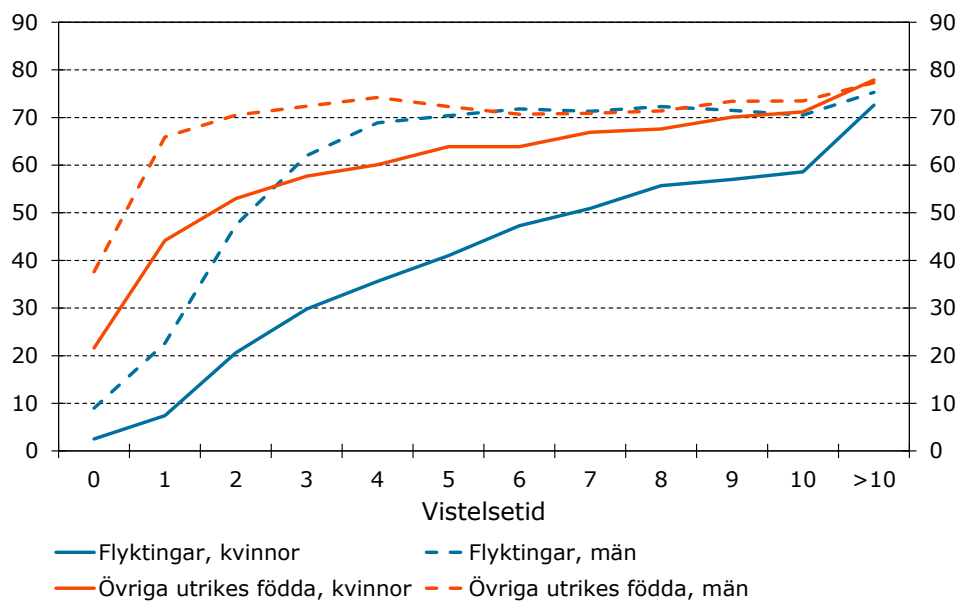

Anm. Sysselsättningsgraden för inrikes födda är oberoende av vistelsetid och visas endast för jämförelse. Vistelsetid avser antal år sedan bosättning.

Källa: SCB.

Diagram 14 Sysselsättningsgrad 2022 för utrikes födda i åldern 20–64 år efter kön, grund för bosättning och vistelsetid

Procent av befolkningen inom respektive grupp

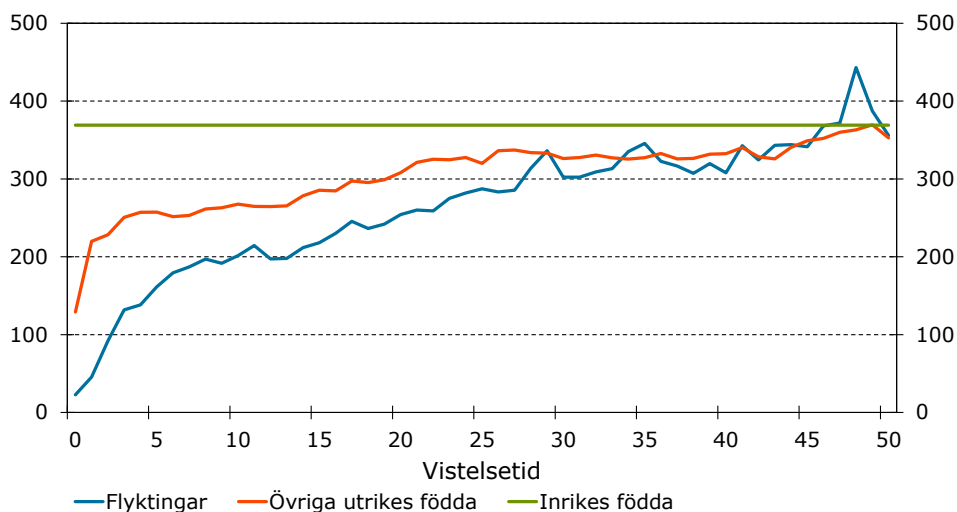

Anm. Vistelsetid avser antal år sedan bosättning.

Källa: SCB.

Diagram 15 Löneinkomst per person 2022 för utrikes födda i åldern 20–64 år efter grund för bosättning och vistelsetid

Tusental kronor

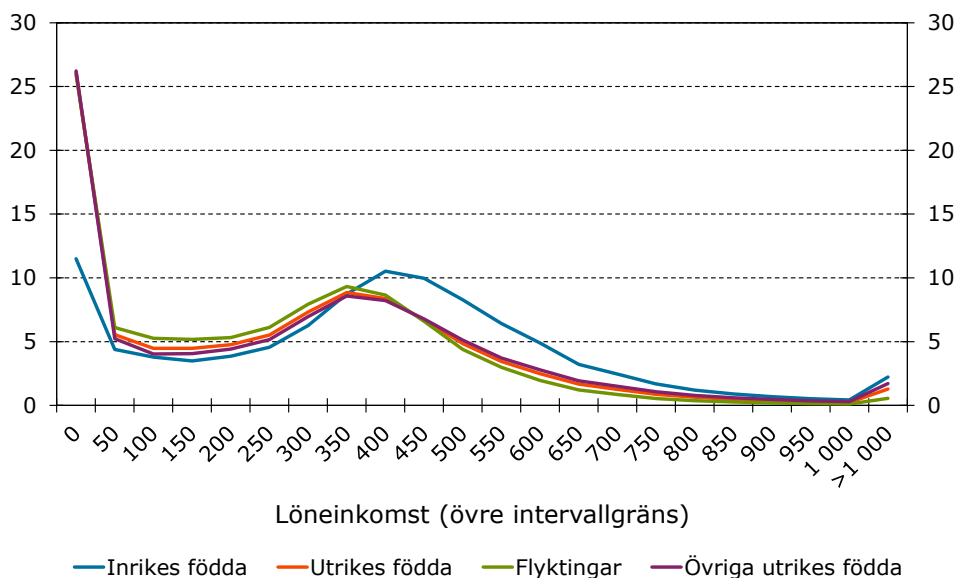

Anm. Genomsnittlig löneinkomst givet vistelsetid är beräknad för samtliga utrikes födda 20–64 år oavsett om de har positiv löneinkomst eller ej och inkluderar därmed personer utan löneinkomst. Inrikes föddas löneinkomst är oberoende av vistelsetid och visas endast för jämförelse. Vistelsetid avser antal år sedan bosättning.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 16 Fördelning av årlig löneinkomst 2022 för befolkningen i åldern 20–64 år efter födelseregion och grund för bosättning

Procent av gruppens storlek

Anm. Den horisontella axeln visar ömsesidigt uteslutande inkomstintervall i tusental kronor. Kategorierna avser löneinkomstintervallen 0 (0), 0–50 tusen kronor (50), 50–100 tusen kronor (100) och så vidare. Sista kategorin avser löneinkomstintervallet över 1 miljon kronor (>1 000). Fördelningen anger andelen av respektive grupp inom respektive löneinkomstintervall.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

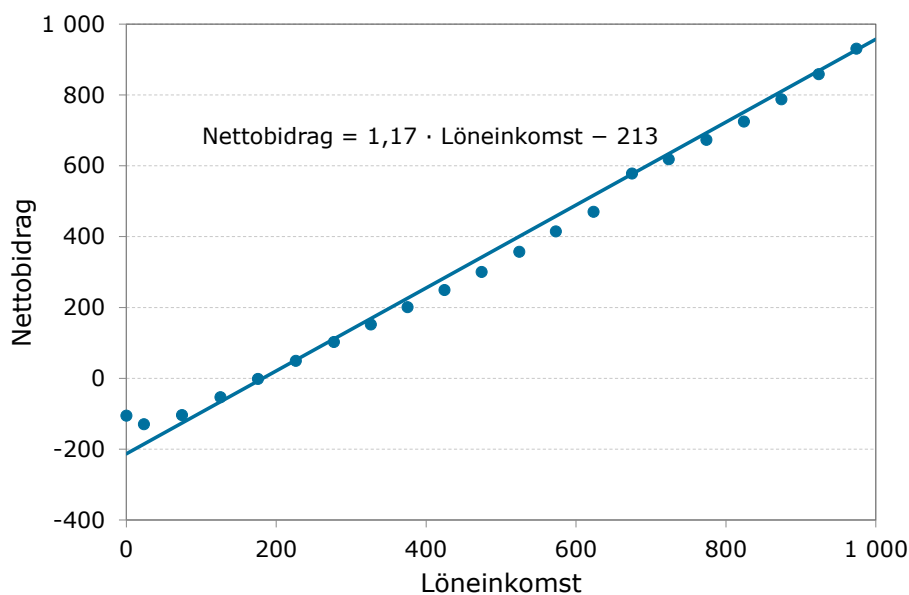
Utöver sysselsättningsgraden har även löneinkomsten bland de sysselsatta en väsentlig betydelse för individers nettobidrag till de offentliga finanserna. Diagram 16 visar fördelningen av årlig löneinkomst för inrikes födda, flyktingar och övriga utrikes

födda i åldersgruppen 20–64 år. Löneinkomsten är genomgående högre för inrikes födda än för utrikes födda, och högre för övriga utrikes födda än för flyktingar.²³ Det bör noteras att dessa skillnader inte enbart speglar skillnader i lönenivå, utan även kan bero på variationer i antalet arbetade timmar under året. Därtill kan skillnader i den demografiska sammansättningen mellan grupperna – såsom ålder, utbildningsnivå, och vistelsetid i Sverige – bidra till den observerade löneinkomstfördelningen. Det kan därutöver också reflektera skillnader i bransch- och yrke.

Det finns ett tydligt samband mellan löneinkomst och nettobidrag, där löntagare med högre löneinkomster i genomsnitt har ett högre nettobidrag (se diagram 17).²⁴ Andelen personer med låga eller ingen löneinkomst är större bland utrikes födda, särskilt bland flyktingar, jämfört med inrikes födda. Detta utgör en väsentlig förklaring till att nettobidragen i genomsnitt är lägre för flyktingar än för både övriga utrikes födda och inrikes födda.

Diagram 17 Nettobidrag per person 2022 för inrikes födda i åldern 20–64 år efter löneinkomst per person

Tusental kronor

Anm. Punkterna visar genomsnittliga värden för inrikes födda grupperade efter årlig löneinkomst i intervall om 50 000 kronor: 0 kronor, mer än 0 kronor och som mest 50 000 kronor, mer än 50 000 kronor och som mest 100 000 kronor och så vidare till och med mer än 950 000 kronor och som mest 1 000 000 kronor. Linjen och ekvationen visar det skattade linjära sambandet mellan lönenivå och nettobidrag ($R^2 = 0,22$), se fotnot 24.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

²³ Det bör noteras att dessa skillnader inte enbart speglar skillnader i lönenivå, utan även kan bero på variationer i antalet arbetade timmar under året. Därtill kan skillnader i den demografiska sammansättningen mellan grupperna – såsom ålder, utbildningsnivå och vistelsetid i Sverige – bidra till den observerade löneinkomstfördelningen.

²⁴ En linjär regression för inrikes födda i åldern 20–64 år visar på ett starkt linjärt samband mellan löneinkomst och nettobidrag, där $\text{nettobidrag} = -213\,000 \text{ kronor} + 1,17 \cdot \text{löneinkomst}$. För varje extra krona i löneinkomst ökar nettobidraget alltså med i genomsnitt 1,2 kronor och för personer i åldersgruppen utan löneinkomst är nettobidraget -213 000 kronor. Koefficienterna är statistiskt signifikanta och $R^2 = 0,22$ (se även diagram 17).

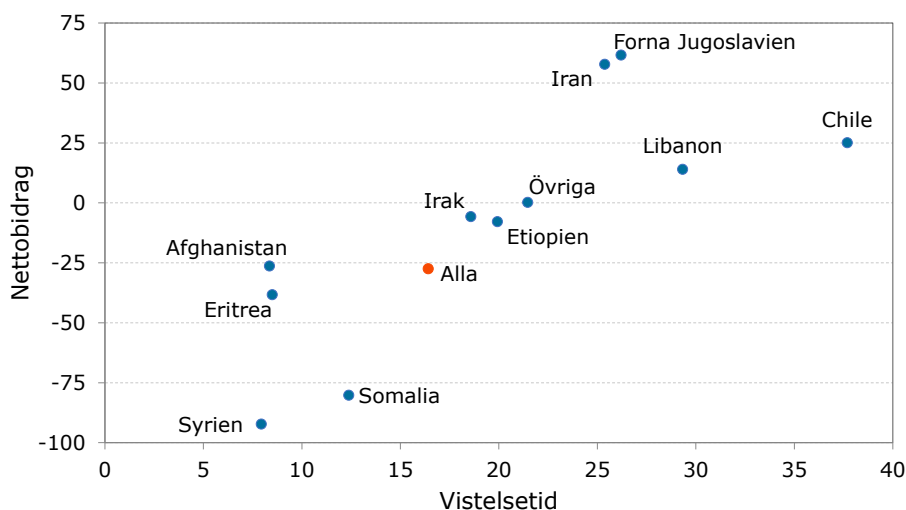
VISTELSETID OCH NETTOBIDRAG FÖR OLIKA URSPRUNGLÄNDER

Som framgick av avsnitt 3 har invandringen till Sverige dominerats av olika ursprungs-länder under olika perioder. För flyktingar finns det ett tydligt samband mellan genomsnittlig vistelsetid och nettobidrag per ursprungsland (se diagram 18). Flyktingar från länder som dominerade flyktinginvandringen för 25–35 år sedan, såsom forna Jugoslavien och Chile, har i genomsnitt ett positivt nettobidrag. Däremot bidrar flyktingar från exempelvis Syrien, som har kortare genomsnittlig vistelsetid, fortfarande negativt till de offentliga finanserna. Detta samband är dock inte helt linjärt, och nettobidraget kan variera även mellan länder med liknande vistelsetid. Till exempel är nettobidraget för flyktingar från Syrien betydligt mer negativt än nettobidraget för flyktingar från Afghanistan, trots att deras genomsnittliga vistelsetid är snarlik. En delförklaring är att andelen barn, unga och äldre är större bland flyktingar från Syrien, vilket påverkar deras nettobidrag till de offentliga finanserna.

För utrikes födda utan flyktingbakgrund är sambandet snarare det omvända, det vill säga nettobidraget per person tenderar att minska med vistelsetiden, även om detta samband är mindre tydligt (se diagram 19). Det finns åtminstone två viktiga faktorer som ligger bakom denna negativa relation. För det första har merparten av de arbetskraftsinvandrare som anlände från Finland och de övriga nordiska länderna på 1960- och 1970-talet nu uppnått pensionsåldern, vilket påverkar nettobidragen negativt. För det andra har den senaste tidens arbetskraftsinvandring från många länder, särskilt från Indien, i genomsnitt relativt höga löner.

Diagram 18 Nettobidrag per person 2022 för flyktingar efter födelseland och vistelsetid

Tusental kronor

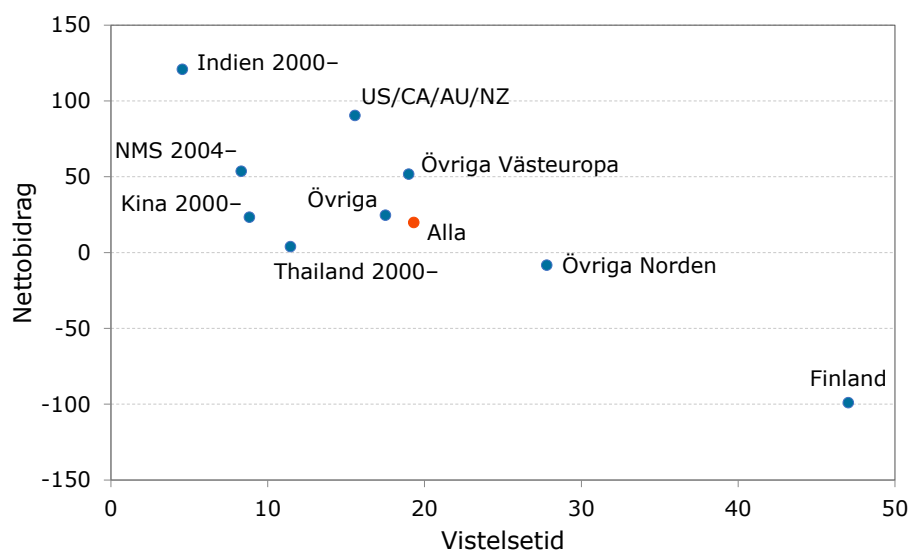

Anm. Vistelsetid avser genomsnittligt antal år sedan bosättning för respektive födelseland eller grupp.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 19 Nettobidrag per person 2022 för övriga utrikes födda efter födelseland och vistelsetid

Tusental kronor

Anm. Vistelsetid avser genomsnittligt antal år sedan bosättning för respektive födelseland eller grupp. *Övriga Norden* exkluderar Finland; *Övriga Västeuropa* avser Belgien, Frankrike, Irland, Luxemburg, Nederländerna, Portugal, Schweiz, Spanien, Storbritannien, Tyskland och Österrike; *US/CA/AU/NZ* avser USA, Kanada, Australien och Nya Zeeland; *NMS 2004–* avser de nya medlemsstater som anslöt sig till EU 2004 eller 2007, men omfattar endast individer som invandrade från och med 2004. *Indien 2000–*, *Kina 2000–* och *Thailand 2000–* avser utrikes födda från respektive land från och med år 2000.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

6 Nettobidrag till de offentliga finanserna 1983–2022

Detta avsnitt redovisar de beräknade nettobidragen för utrikes och inrikes födda till den offentliga sektorn under perioden 1983–2022. Syftet är att visa hur nettobidragen har varierat över tid samt att belysa de faktorer som haft störst betydelse för utvecklingen. Det finns ett flertal faktorer som kan påverka nettobidragen över tid, inklusive förändringar i välfärdssystemen, konjunkturella variationer och migrationspolitiken. I denna specialstudie ligger fokus på betydelsen av demografiska förändringar och förändringar i anknytningen till arbetsmarknaden bland främst utrikes födda.

NETTOBIDRAG PER PERSON

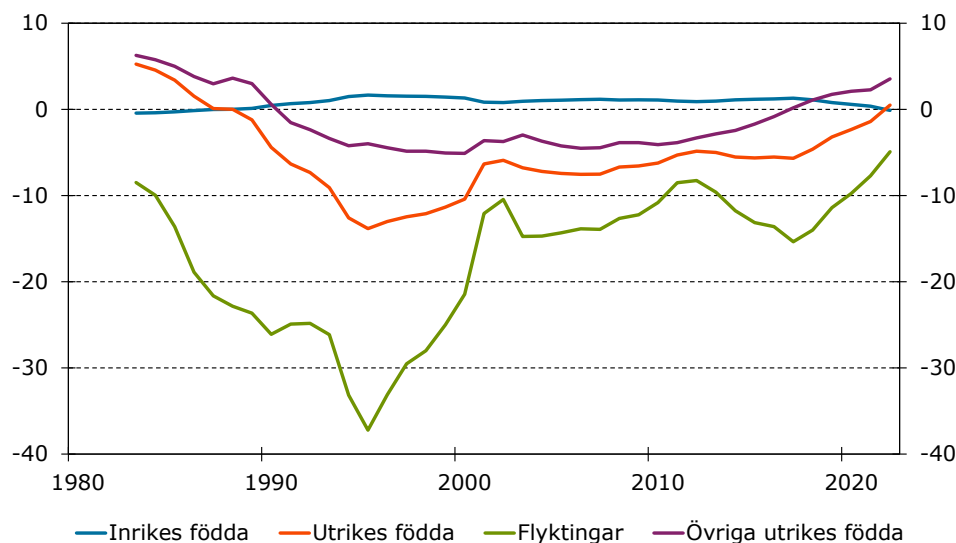
I diagram 20 redovisas nettobidragen per person som andel av BNP per invånare 1983–2022, uppdelat på inrikes födda och utrikes födda samt undergrupperna flyktingar och övriga utrikes födda. Måttet relaterar omfördelningen genom de offentliga finanserna till värdet av produktionen per invånare i landet, vilket underlättar jämförelser mellan olika grupper och över tid. Ett alternativ, för att underlätta jämförelser över tid, hade varit att redovisa nettobidragen per person i fasta priser. Genom att relatera nettobidraget till BNP per invånare får man dock ett bättre mått på hur mycket resurser som omfördelas i förhållande till samhällets genomsnittliga resurser.²⁵

Det genomsnittliga nettobidraget bland utrikes födda har förändrats betydligt under de 40 åren fram till 2022. Under större delen av 1980-talet var de utrikes föddas nettobidrag positivt. En viktig förklaring till detta är att den utrikes födda befolkningen då dominerades av arbetskraftsinvandrare från Norden och andra delar av Västeuropa.²⁶ Dessa var huvudsakligen i arbetsför ålder och hade en hög sysselsättningsgrad. Under senare delen av 1980-talet ökade invandringen av främst flyktingar, vilket gradvis ledde till en större andel nyanlända med svagare anknytning till arbetsmarknaden. Detta bidrog till att det genomsnittliga nettobidraget minskade. Nedgången var särskilt tydlig 1994–1995 i samband med den kraftigt ökande flyktinginvandringen från forna Jugoslavien. Parallellt inträffade 1990-talets ekonomiska kris, vilket resulterade i hög arbetslöshet och försvårade etableringen på arbetsmarknaden. Samtidigt nådde en allt större del av 1950- och 1960-talets arbetskraftsinvandrare pensionsåldern, vilket innebar högre pensionsutbetalningar och lägre skatteinbetalningar från gruppen övriga utrikes födda. Sammantaget bidrog dessa faktorer till att nettobidraget från utrikes födda minskade under denna period. Som lägst, år 1995, uppgick nettobidraget per utrikes född till runt –12 procent av BNP per invånare, medan det för flyktingar var nära –40 procent av BNP per invånare. Omfördelningen till en genomsnittlig utrikes född person 1995 motsvarade därmed 12 procent av produktionen per invånare i Sverige detta år.

²⁵ Framför allt tas hänsyn att produktiviteten och därmed det ekonomiska välståndet sett i ett längre perspektiv har ökat.

²⁶ Andelen utrikes födda som var födda i Norden uppgick 1980 till 54 procent och andelen födda i övriga länder som ingår i nuvarande EU-området uppgick till 23 procent.

Diagram 20 Nettobidrag per person efter födelseregion och grund för bosättning
Procent av BNP per invånare

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Efter den kraftiga nedgången under 1990-talet började nettobidraget bland flyktingar återhämta sig från mitten av 1990-talet och in i 2000-talet, även om det fortsatt var negativt. Denna utveckling drevs i huvudsak av två faktorer. För det första hade en växande andel av gruppen längre vistelsetid i Sverige och därmed starkare anknytning till arbetsmarknaden. Detta förklaras delvis av att flyktinginvandringen under denna period var relativt låg, vilket innebar att andelen nyanlända med kort vistelsetid minskade. För det andra etablerade sig flyktingar från forna Jugoslavien relativt snabbt på arbetsmarknaden. Åslund m.fl. (2023) visar att denna grupp etablerade sig snabbare på arbetsmarknaden än andra flyktinggrupper, däribland flyktingar från Iran, Irak och Afrikas horn. Det gällde både män och kvinnor. För män låg sysselsättningsgraden för flyktingar från forna Jugoslavien dessutom under flera år till och med högre än för utrikes födda från EU och USA. Även om skillnaderna minskade över tid, bidrog den starka etableringen till ett positivt arbetsmarknadsutfall under perioden. Sammantaget bidrog dessa två faktorer till ett högre – om än fortsatt negativt – genomsnittligt nettobidrag bland flyktingar.

Från början av 2000-talet till omkring 2010 ökade flyktingarnas genomsnittliga nettobidrag gradvis, om än i långsammare takt än under 1990-talet. Denna utveckling berodde bland annat på det fortsatt relativt låga inflödet av flyktingar under början av 2000-talet samt på att många av de flyktingar som kom som barn och unga under 1990-talets flyktingvåg nu hade nått arbetsför ålder (se diagram 22).

I samband med flyktingkrisen 2015–2016 minskade det genomsnittliga nettobidraget bland personer med flyktingbakgrund avsevärt. Minskningen per person var dock inte lika stor som under 1990-talets flyktingvåg. En viktig förklaring till detta är att det vid tidpunkten för 2015–2016 års flyktinginvandring redan fanns ett betydligt större antal personer med flyktingbakgrund i landet, till följd av tidigare års inflöden. När de offentligfinansiella utgifterna ökade till följd av den nya invandringen fördelades dessa på en större grupp av individer, vilket bidrog till att minskningen av nettobidraget per person blev mindre än på 1990-talet. Sedan 2017 har det genomsnittliga nettobidraget

bland personer med flyktningbakgrund successivt ökat. Denna utveckling kan dels förklaras av att flyktinginvandringen under perioden varit relativt låg, dels av att nyanlända flyktingar gradvis etablerat sig på arbetsmarknaden.²⁷

Under 2010-talet ökade även det genomsnittliga nettobidraget för övriga utrikes födda. En bidragande faktor var den växande invandringen av högkvalificerad arbetskraft, särskilt från Indien (Statistiska centralbyrån 2024). Dessutom ledde det stora antalet utrikes födda i arbetsför ålder, i kombination med att allt färre äldre från 1950- och 1960-talets arbetskraftsinvandring kvarstod i befolkningen, till att andelen utrikes födda i arbetsför ålder gradvis ökade under decenniet. Som en följd blev övriga utrikes föddas nettobidrag positivt igen 2017, för första gången sedan 1990.

NETTOBIDRAG SOM ANDEL AV BNP

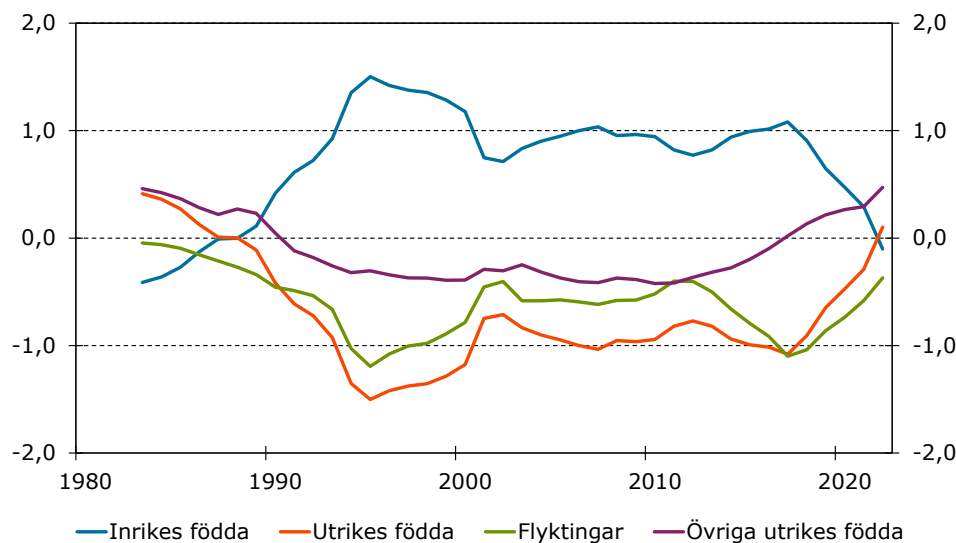
Invandringens påverkan på de offentliga finanserna 1983–2022 återspeglas även i nettobidraget från utrikes födda som andel av BNP (se diagram 21). Flyktinggruppens nettobidrag minskade markant mellan 1983 och 1995, särskilt i samband med inflödet av flyktingar från forna Jugoslavien 1994–1995, men återhämtade sig fram till 2002. Därefter förblev nettobidraget från flyktingar relativt stabilt, under ett decennium, främst på grund av lägre flyktinginvandring. Under 2010-talet minskade nettobidraget återigen till följd av att den stora flyktinginvandringen 2015–2016 ledde till att den genomsnittliga vistelsetiden i Sverige sjönk, även om nedgången inte var lika kraftig som under 1990-talet.

För övriga utrikes födda var utvecklingen mer stabil. Under större delen av 1980-talet, då invandringen dominerades av arbetskraftsinvandrare från Norden och Västeuropa, var nettobidraget positivt. Därefter sjönk bidraget i takt med att en allt större andel nådde pensionsåldern. Efter 2011 steg nettobidraget markant, drivet av en ökad högutbildad arbetskraftsinvandring och stark efterfrågan på arbetskraft inom vissa sektorer, tillsammans med en allt högre andel i arbetsför ålder.

²⁷ Konjunkturinstitutet (2023) analyserar sysselsättningsuppgången bland utrikes födda under perioden 2019–2023. Enligt analysen är längre vistelsetid en viktig förklaring till ökningen av sysselsättningen bland personer födda i Afrika och Asien, från vilka flyktinginvandringen under 2010-talet dominerat. Samtidigt visar analysen också att sysselsättningsökningen inom denna grupp har varit kraftigare än vad som enbart kan förklaras av vistelsetid, utbildningsnivå och demografiska faktorer. Studien visar också att sysselsättningsökningen från denna grupp har koncentrerats till de lägst betalda jobben.

Diagram 21 Nettobidrag efter födelseregion och grund för bosättning

Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

DEMOGRAFISKA FÖRÄNDRINGARS BETYDELSE FÖR NETTOBIDRAGEN

Förändringar i den demografiska sammansättningen har haft stor betydelse för utvecklingen i nettobidragen över tid. Diagram 22 visar försörjningskvoten, det vill säga andelen barn (0–19 år) och äldre (65 år och över) i relation till befolkningen i arbetsför ålder (20–64 år), för inrikes födda, utrikes födda, samt uppdelat på flyktingar och övriga utrikes födda under perioden 1983–2022. Diagram 23 visar nettobidraget per person för personer i yrkesverksam ålder (20–64 år) för dessa grupper uttryckt som andel av BNP per invånare.

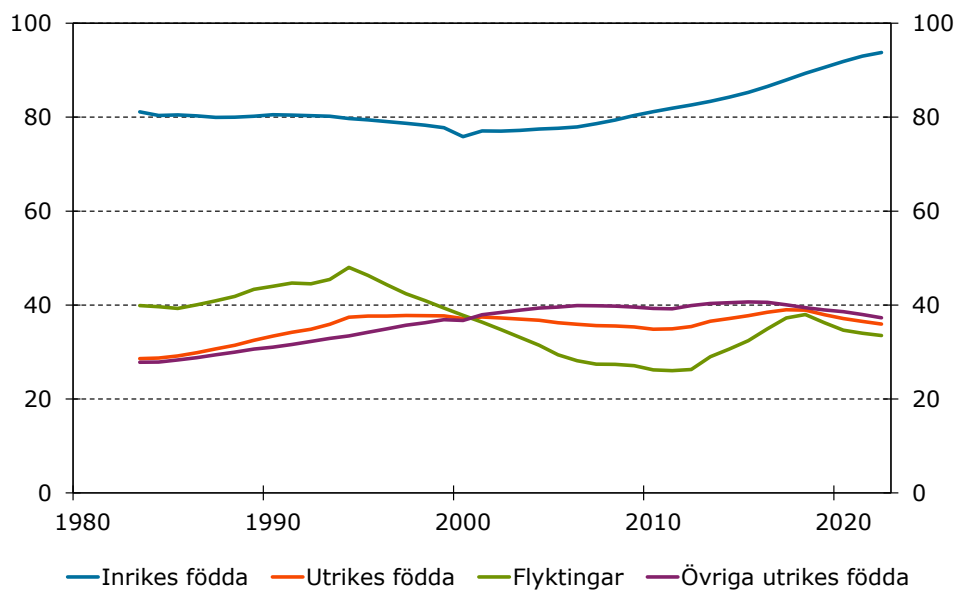
Bland inrikes födda har nettobidraget minskat under det senaste decenniet. Denna utveckling kan delvis förklaras av en stigande försörjningskvot, framför allt som en följd av en ökad andel äldre (se även äldrekvoten i diagram 38 i bilaga 4). Intressant nog har nettobidraget per person i arbetsför ålder för inrikes födda varit stabilt, vilket indikerar att förändringar i åldersstrukturen kan vara en viktig delförklaring till det sjunkande nettobidraget.

För övriga utrikes födda ökade försörjningskvoten successivt från 1980-talet fram till början av 2000-talet. Detta berodde främst på en ökande äldrekvot, medan yngrekvoten låg på en i stort sett konstant nivå. Den stigande försörjningskvoten bidrog till att det samlade nettobidraget för gruppen minskade. Samtidigt minskade även nettobidraget per person i arbetsför ålder, vilket ytterligare försvagade det totala bidraget i gruppen.

Bland flyktingar ökade försörjningskvoten påtagligt under 1990-talet, till följd av en stor andel barn bland de flyktingar som anlände från bland annat forna Jugoslavien. I takt med att dessa barn blev äldre och inträdde på arbetsmarknaden förbättrades nettobidraget för hela gruppen. Bidraget ökade också som ett resultat av ökad arbetsmarknadsetablering bland flyktingar i arbetsför ålder. Ett liknande mönster noterades efter flyktingkrisen 2015–2016, då försörjningskvoten tillfälligt steg i samband med en ökad andel barn bland de nyanlända.

Diagram 22 Försörjningskvot efter födelseregion och grund för bosättning

Procent

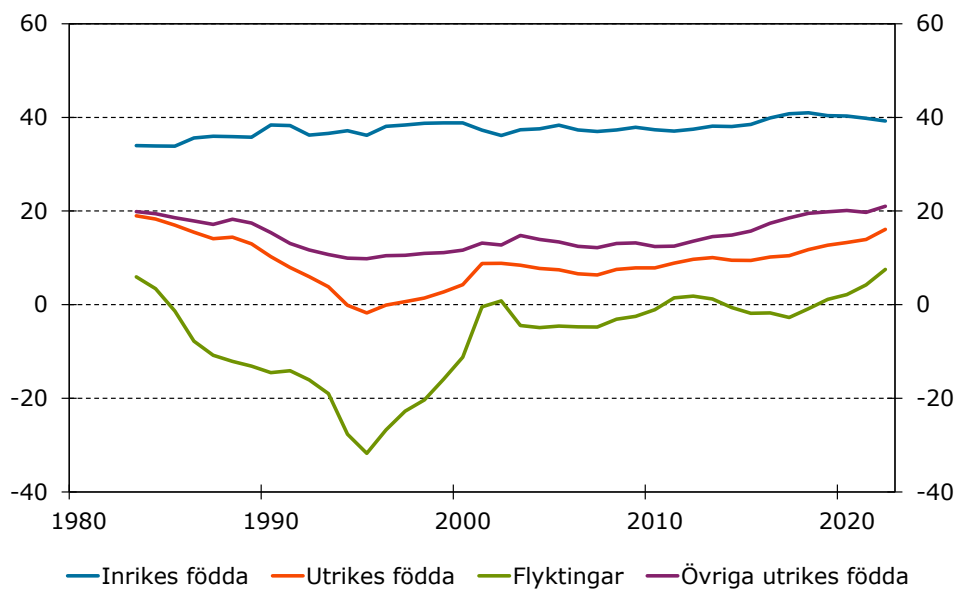

Anm. Försörjningskvoten är beräknad inom respektive grupp som summan av befolkningen i åldern 0–19 och i åldern 65+ år som procentandel av befolkningen i åldern 20–64 år.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 23 Nettobidrag per person i åldern 20–64 år efter födelseregion och grund för bosättning

Procent av BNP per invånare

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

7 Framskrivningar till 2060

I detta avsnitt presenteras framskrivningar av nettobidrag från utrikes födda fram till 2060. Framskrivningarna omfattar dels de drygt 2 miljoner utrikes födda som var bosatta i Sverige 2022, dels utrikes födda som i olika scenarier antas bosätta sig i Sverige under framskrivningsperioden.

Underlaget för framskrivningarna baseras på historiska nettobidrag från utrikes födda, uppdelade efter kombinationer av grund för bosättning, födelseland och vistelsetid i Sverige. Framskrivningarna är förenklade och ingen hänsyn tas exempelvis till den demografiska utvecklingen bland inrikes födda, produktivitsutveckling i ekonomin eller möjliga offentligfinansiella obalanser. Inte heller beaktas eventuell samverkan mellan invandringen och dessa faktorer.

Framskrivningarna sträcker sig till 2060 och metoden som används är relaterad till Ruist (2018). Resultaten uttrycks som andel av BNP, där framskrivningarna av BNP är hämtade från Hållbarhetsrapporten 2025 (Konjunkturinstitutet 2025b). Implicit antas därmed att varken invandringens omfattning eller sammansättning påverkar BNP.

Det är viktigt att understryka att osäkerheten i denna typ av framskrivningar är betydande. Ju längre fram i tiden framskrivningarna sträcker sig, desto mer påverkas de av de antaganden som gjorts. Resultaten bör därför inte tolkas som prognoser utan som illustrativa räkneexempel, vilkas huvudsakliga syfte är att belysa möjliga konsekvenser för nettobidragen i olika scenarier.

BASSCENARIO

Invandringen till Sverige antas i basscenariot utvecklas i linje med Statistiska centralbyråns befolkningsprognos för 2025–2034 från april 2025. Det antas att 76 000 utrikes födda årligen bosätter sig i Sverige, varav 10 000 flyktingar och 66 000 övriga utrikes födda (se tabell 4). Utrikes födda antas utvandra från Sverige enligt historiskt observerade mönster, där flyktingar i större utsträckning än övriga utrikes födda stannar kvar i landet till pensionsåldern.

Tabell 4 Antagen årlig invandring i basscenario efter grund för bosättning och kategori

Antal personer

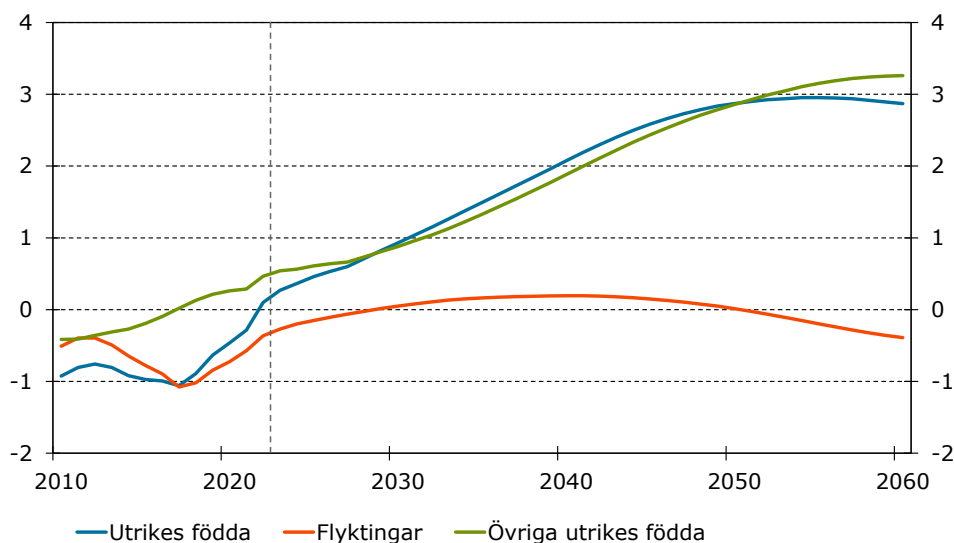
	Basscenario
Flyktinginvandring	10 000
Övrig invandring	66 000
Total invandring	76 000

Källa: Konjunkturinstitutet.

Diagram 24 visar nettobidraget för utrikes födda i basscenariot. Nettobidraget, som för 2022 uppgick till 0,1 procent av BNP, ökar i framskrivningarna till 0,9 procent 2030 och 2,9 procent 2060. Det innebär att nettobidraget som andel av BNP i scenariot blir högre än under hela perioden 1983–2022. Denna förändring speglar de senaste årens invandringsmönster, som i basscenariot antas vara av långsiktig karaktär.

Diagram 24 Framskrivna nettobidrag från utrikes födda i basscenario efter grund för bosättning

Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

En avgörande faktor bakom den positiva utvecklingen i basscenariot är den ökade andelen högkvalificerad arbetskraftsinvandring från exempelvis Indien. Denna grupp har de senaste åren uppvisat betydligt högre positiva nettobidrag än andra grupper. Även den relativt begränsade flyktinginvandringen under framskrivningsperioden bidrar i viss mån till resultaten.

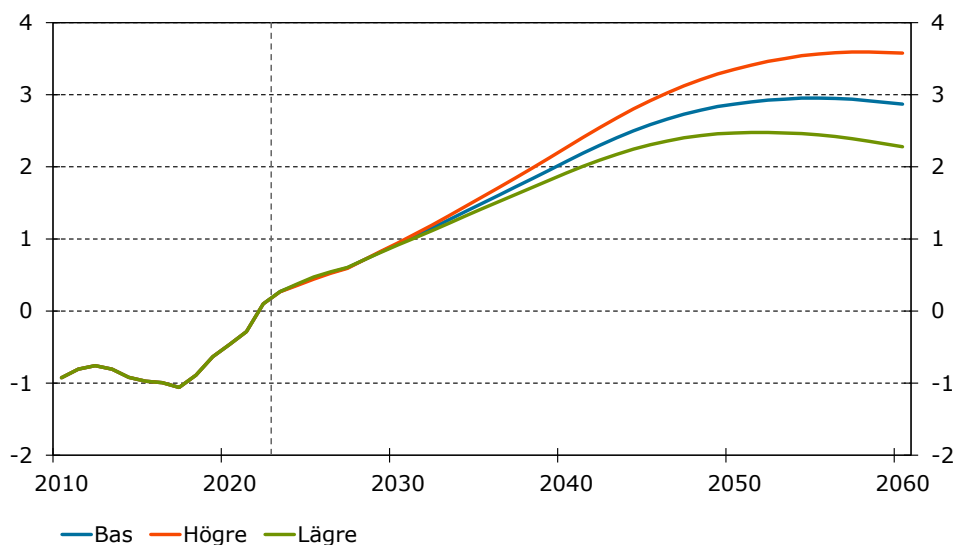
För personer med flyktningbakgrund ökar nettobidraget i takt med att allt fler etablerar sig på arbetsmarknaden. Från negativa nivåer i början av framskrivningen stiger nettobidraget till sitt högsta värde på 0,2 procent av BNP år 2041. Därefter minskar det gradvis och uppgår till -0,4 procent 2060 (se diagram 24). För övriga utrikes födda är nettobidraget genomgående starkt positivt under hela framskrivningsperioden. Även i denna grupp ses dock en viss nedgång mot slutet av framskrivningsperioden, i takt med att en allt större andel uppnår pensionsåldern.

HÖGRE OCH LÄGRE INVANDRING

Två alternativscenarier illustrerar betydelsen av invandringens storlek. I dessa hålls fördelningen mellan flyktingar och övriga invandrade konstant, medan det totala antalet invandrade justeras. I scenariot med högre invandring antas den årliga invandringen av såväl flyktingar som övriga invandrade vara 20 procent högre än i basscenariot, medan den i scenariot med lägre invandring antas vara 20 procent lägre. På kort sikt, inom en tioårsperiod, har förändringarna en begränsad effekt på det totala nettobidraget (se diagram 25). På längre sikt blir skillnaderna dock mer påtagliga. Med en högre invandring ökar nettobidraget som andel av BNP markant, och år 2050 beräknas det vara 0,5 procentenheter högre än i basscenariot. Återigen drivs resultaten i stor utsträckning av invandringen av högkvalificerad arbetskraft.

Diagram 25 Framskrivna nettobidrag från utrikes födda i scenarier med olika stor invandring

Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

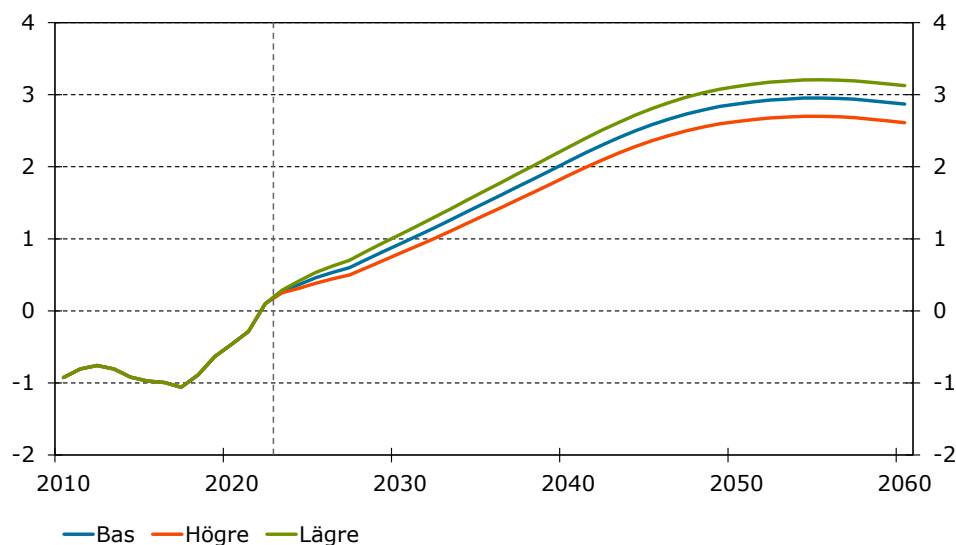
HÖGRE OCH LÄGRE ANDEL FLYKTINGAR

Dessa scenarier illustrerar betydelsen av andelen flyktingar. I basscenariot består den årliga invandringen på 76 000 personer av 10 000 flyktingar (se tabell 4), medan den i scenariot med högre andel flyktingar består av 15 000 flyktingar och i scenariot med lägre andel flyktingar består av 5 000 flyktingar.

När invandringens flyktingandel ändras avviker nettobidragen från basscenariot förhållandevis snabbt (se diagram 26). År 2027 är nettobidraget för utrikes födda i scenariot med en högre andel flyktingar 0,1 procentenheter lägre som andel av BNP jämfört med basscenariot, medan det i scenariot med en lägre andel är 0,1 procentenheter högre. I slutet av framskrivningarna har skillnaderna vuxit så att nettobidraget för utrikes födda i scenariot med högre andel flyktingar är 0,3 procentenheter lägre än i basscenariot, medan det i scenariot med lägre andel i stället är 0,3 procentenheter högre.

Diagram 26 Framskrivna nettobidrag från utrikes födda i scenarier med olika andel flyktingar

Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

TIDIGARE ÅRS SAMMANSÄTTNING

Detta scenario belyser betydelsen av invandringens sammansättning. Medan basscenariot är i linje med invandringen i Statistiska centralbyråns befolkningsprognos, är detta scenario tänkt att återspegla invandringens sammansättning fram till och med flyktingkrisen 2015–2016 – närmare bestämt perioden 2000–2016. Invandringens storlek är ungefär densamma som i basscenariot, men andelen flyktingar är mer än dubbelt så stor (se tabell 5). Samtidigt antas en annan sammansättning av övriga invandrare, där invandringen av högkvalificerad arbetskraft blir avsevärt lägre. Det totala nettobidraget för övriga utrikes födda blir således lägre både till följd av att nettobidraget per person minskar och av att antalet övriga utrikes födda minskar.

Tabell 5 Antagen invandring i basscenario och scenario med tidigare års sammansättning efter grund för bosättning och kategori

Antal personer

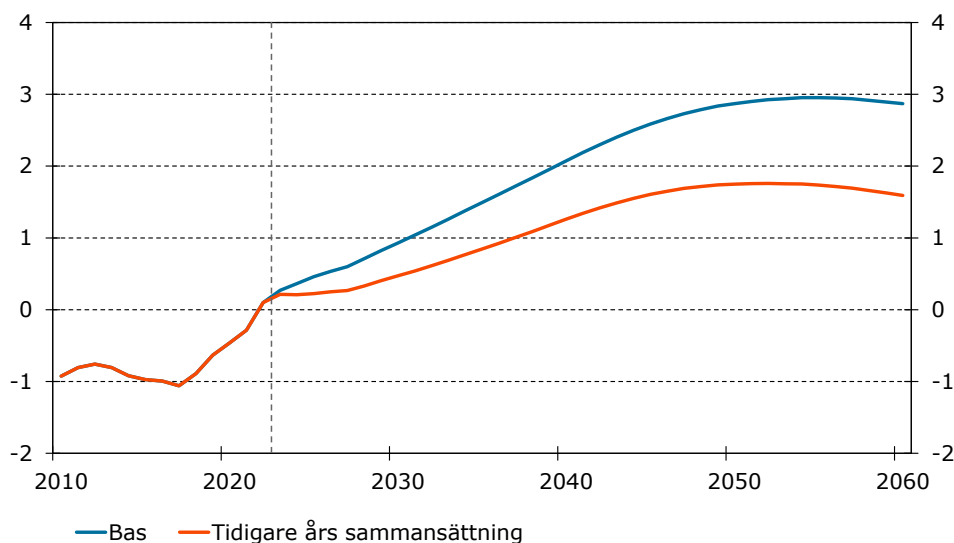
	Basscenario	Tidigare års sammansättning
Flyktinginvandring	10 000	24 000
Övrig invandring	66 000	51 500
Total invandring	76 000	75 500

Källa: Konjunkturinstitutet.

Scenariot innebär att nettobidraget från utrikes födda som andel av BNP ökar till 1,8 procent 2052, jämfört med 2,9 procent i basscenariot (se diagram 27). Det är en betydande skillnad och förklaras dels av den högre flyktinginvandringen i scenariot med tidigare års sammansättning, dels av den förhållandevis låga invandringen av högkvalificerad arbetskraft.

Diagram 27 Framskrivna nettobidrag från utrikes födda i basscenario och scenario med tidigare års sammansättning

Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

SNABBARE OCH BÄTTRE ETABLERING PÅ ARBETSMARKNADEN FÖR FLYKTINGAR

Dessa scenarier illustrerar betydelsen av flyktingars etablering på den svenska arbetsmarknaden.

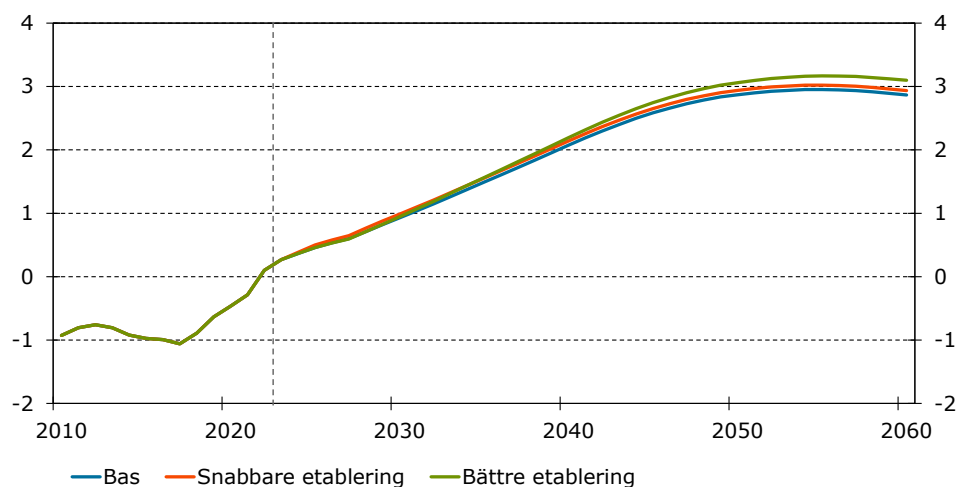
I det första scenariot ("Snabbare etablering") antas etableringen på arbetsmarknaden av flyktingar gå ett år snabbare. I det andra scenariot ("Bättre etablering") blir flyktingars etablering på arbetsmarknaden i stället bättre i bemärkelsen att fler blir sysselsatta och/eller de sysselsatta får högre löneinkomst.²⁸

Eftersom flyktingars nettobidrag är negativt och förhållandevis stort innan de etablerar sig på arbetsmarknaden, innebär en förkortning av etableringstiden, som i det första scenariot, att nettobidraget ökar (se diagram 28). Även en förbättrad etablering av flyktingar på arbetsmarknaden innebär att nettobidraget ökar. Då flyktinginvandringen utgör en relativt liten andel av den totala invandringen påverkas de utrikes föddas samlade nettobidrag dock endast i begränsad utsträckning. När utvecklingen sätts i förhållande till gruppen flyktingars nettobidrag är den däremot betydande (se diagram 29). I scenariot med snabbare etablering ökar nettobidragen initialt mer än både basscenarioet och scenariot med bättre etablering. Men från 2035 blir effekten av bättre etablering större än den av snabbare etablering. I scenariot med snabbare etablering är flyktingars nettobidrag som andel av BNP 0,1 procentenheter högre än i basscenarioet 2060, medan det i scenariot med bättre etablering är 0,2 procentenheter högre.

²⁸ Konkret antas att nettobidraget för olika delkategorier av flyktingar gradvis närma sig den delkategori för vilken de högsta nettobidragen uppmätts.

Diagram 28 Framskrivna nettobidrag från utrikes födda i basscenario och scenarier med snabbare och bättre arbetsmarknadsetablering av flyktingar

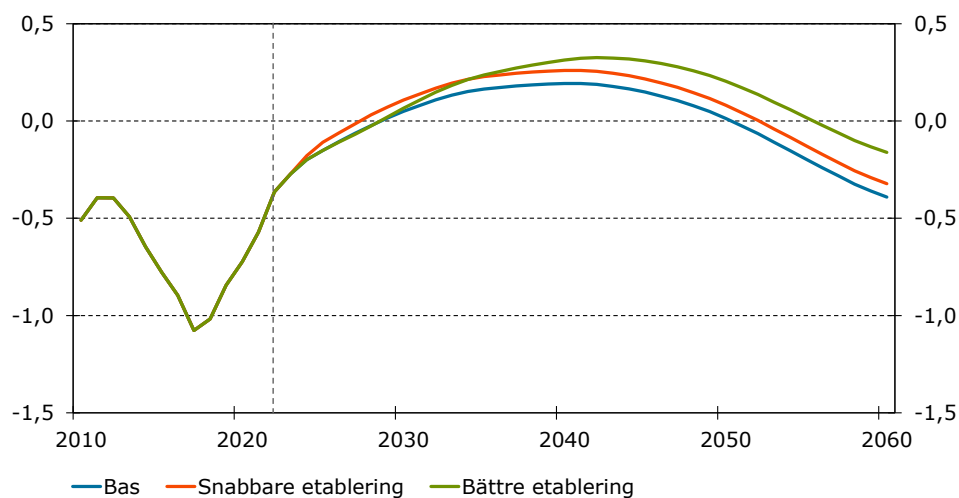
Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 29 Framskrivna nettobidrag från flyktingar i basscenario och scenarier med snabbare och bättre arbetsmarknadsetablering av flyktingar

Procent av BNP

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

8 Livscykelkalkyler

I avsnitt 6 redovisades de utrikes föddas nettobidrag till de offentliga finanserna för olika år, baserat på ett tvärsnitt av den utrikes födda befolkningen. Detta ger en ögonblicksbild av nettobidragen för de olika åren. Eftersom utrikes födda räknas ihop utan att beakta vare sig vistelsetid eller ålder, säger resultaten dock relativt lite om hur de invandrade förväntas påverka de offentliga finanserna över tid. Nettobidragen till de offentliga finanserna kan variera betydligt över en individs liv. För att förstå de samlade offentligfinansiella bidragen för invandrade över tid kan i stället livscykelkalkyler användas (se Storesletten 2003 och Ruist 2018).²⁹ Livscykelkalkyler analyserar nettobidragen för utrikes födda, från och med det år de bosätter sig i Sverige och över hela deras återstående livstid. Genom att diskontera och summera framtida förväntade nettobidrag, kan ett sammanlagt nettobidrag till de offentliga finanserna vid tidpunkten för invandring beräknas. Dessutom kan det motsvarande förväntade årliga nettobidraget beräknas i form av ett annuitetsvärde. Analysen görs för utrikes födda, samt undergrupperna flyktingar och övriga utrikes födda. Det är viktigt att understryka att denna typ av beräkningar bygger på flera antaganden om framtiden, exempelvis om sysselsättning, inkomstnivåer och välfärdskonsumtion, vilket innebär att beräkningarna är förenade med stor osäkerhet.

I diagram 30 redovisas de förväntade nettobidragen till de offentliga finanserna för utrikes födda vid olika vistelsetider. Med *förväntade* nettobidrag avses att beräkningarna tar hänsyn till att individer kan komma att återvändra eller avlida innan de vistats i landet samtliga 102 år som kalkylen beaktar.³⁰ Nettobidragen för varje vistelsår har således viktats med sannolikheten att individen vid det tillfället är vid liv och bosatt i Sverige.

För flyktingar är det förväntade nettobidraget kraftigt negativt under de första åren efter ankomst till Sverige. Det förbättras därefter relativt snabbt, men blir positivt först efter ca 15 år och når sin högsta nivå efter ungefär 30 år. Därefter minskar nettobidraget gradvis i takt med att en växande andel når pensionsåldern, och blir negativt efter ca 40 år.

För övriga utrikes födda är det förväntade nettobidraget positivt redan under de första fem åren efter invandring. Det ökar därefter successivt och når sin högsta nivå

²⁹ Metoden som används här är närmast relaterad till Ruist (2018). Det finns två huvudsakliga skillnader jämfört med Ruist (2018). För det första använde den tidigare studien, som enbart analyserade flyktingar, en metod där flyktingars framtida nettobidrag skrevs fram utifrån historiska mönster per födelseland i upp till 30 år efter invandring. I denna specialstudie tillämpas ett motsvarande antagande endast under de första 8 åren, varefter nettobidragen för flyktingar från olika födelseländer antas konvergera mot en skattad nettobidragsskurva för flyktingar (motsvarande metod används för övriga utrikes födda). Anledningen är att de invandrade från länder som Syrien, Eritrea, Somalia och Afghanistan har förändrats avsevärt över tid, vilket försvårar jämförelser med tidigare invandrade grupper från samma länder. För det andra, använder denna specialstudie ett mer empiriskt underbyggt sätt för att konstruera den skattade nettobidragsskurvan, särskilt efter pensionsåldern. Sammantaget innebär detta, tillsammans med att nettobidragen under senare år har varit mindre negativa för flyktingar, att flyktingars nettobidrag över livscykeln i denna specialstudie är något högre än i Ruist (2018). Därmed blir de beräknade nuvärdena för flyktingars nettobidrag i denna specialstudie mindre negativa.

³⁰ Det framgår exempelvis att det förväntade nettobidraget 60 år efter invandring uppgår till ca –50 000 kronor. För en utrikes född person som faktiskt har vistats i landet och överlevt i 60 år är det faktiska nettobidraget det året dock betydligt mer negativt. Skillnaden förklaras av att det förväntade nettobidraget multiplicerar det faktiska nettobidraget med sannolikheten (som är lägre än 1) att individen är i landet och har överlevt 60 år efter invandring. Diagrammet illustrerar därmed det obetingade väntevärdet av nettobidragen.

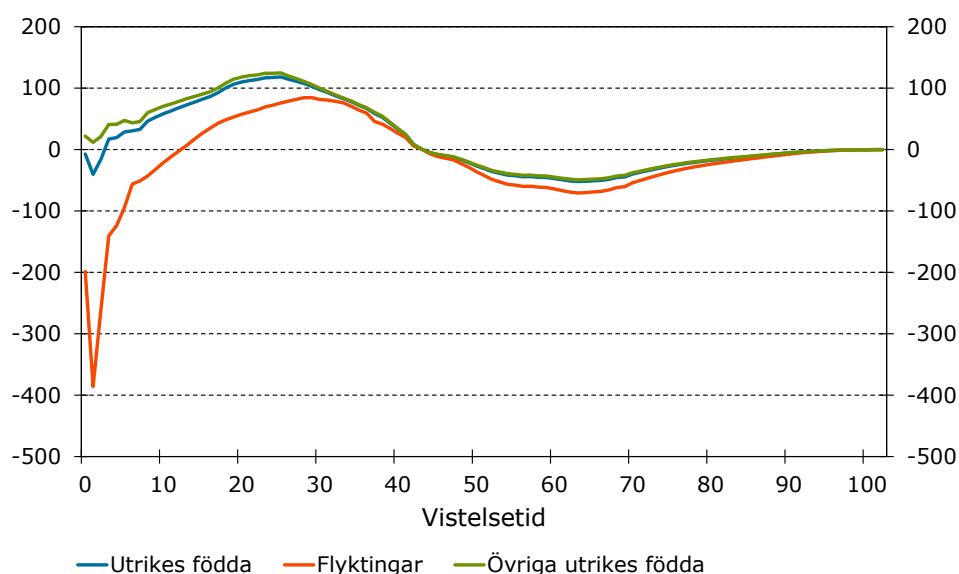
omkring 25 år efter ankomst. Därefter minskar nettobidraget gradvis och blir negativt efter ca 40 år.

För båda grupperna går de förväntade nettobidragen gradvis mot noll efter 65 års ålder, i takt med att allt färre finns kvar i gruppen då de avlidit eller återvandrat.

Utvecklingen för utrikes födda som helhet speglar i hög grad utvecklingen för gruppen övriga utrikes födda, eftersom denna grupp utgör den dominerande delen av invandringen – nästan 90 procent av det totala antalet.

Diagram 30 Förväntade nettobidrag för utrikes födda efter grund för bosättning och vistelsetid

Tusental kronor, fasta priser

Anm. Nettobidragen är angivna i 2022 års prisnivå. Grupperna är viktade som i framskrivningarnas basscenario baserat på födelseland och grund för bosättning (se avsnitt 7). Nettobidragen vid varje given vistelsetid diskonteras med sannolikheten att individen är bosatt i landet och vid liv. Diagrammet redovisar således det skattade obetingade väntevärdet för nettobidragen vid olika vistelsetider, där hänsyn tagits till återvandring och mortalitet.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell 6 redovisar det förväntade nettobidragets diskonterade nuvärde samt motsvarande annuitetsvärde per person för utrikes födda, uppdelat på flyktingar och övriga invandrade. Baskalkylen baseras på en kalkylränta om 1,5 procent. Tabellen redovisar även beräkningar för kalkylräntorna 0 respektive 3 procent, för att belysa hur resultaten påverkas av olika diskonteringsantaganden.

Det sammanvägda diskonterade nuvärdet av det förväntade nettobidraget för samtliga utrikes födda uppgår till 1,5 miljoner kronor per person i baskalkylen. Det innebär att en genomsnittlig utrikes född, sett över hela livscykeln, genererar ett positivt nettobidrag till de offentliga finanserna om 1,5 miljoner kronor.

Det finns dock tydliga skillnader mellan olika invandringskategorier. För övriga utrikes födda är det diskonterade nuvärdet väsentligt högre, nära 1,9 miljoner kronor i baskalkylen. För flyktingar är nettobidraget däremot negativt och uppgår till närmare -1 miljon kronor.

Nuvärdesberäkningar kan vara svåra att tolka och förhålla sig till, eftersom det är det sammantagna nettobidraget beräknat över hela livsrymden. För att underlätta tolkningen har nuvärdet därför omräknats till ett annuitetsvärde, vilket speglar det genomsnittliga årliga nettobidraget under individens kvarvarande livslängd.

För utrikes födda som helhet uppgår annuitetsvärdet i baskalkylen till 39 000 kronor per år. Det innebär att den genomsnittliga utrikes födda personen, sett över hela livsrymden, bidrar med nästan 40 000 kronor per år till de offentliga finanserna. Även här framträder tydliga skillnader mellan grupperna: För övriga utrikes födda är annuitetsvärdet omkring 50 000 kronor per år, medan det för flyktingar är negativt och uppgår till -25 000 kronor per år. Omfördelningen via de offentliga finanserna till en genomsnittlig flykting motsvarar därmed ett årligt nettounderskott på 25 000 kronor under livsrymden.

Tabell 6 Nettobidragets diskonterade nuvärde och annuitetsvärde för utrikes födda efter kalkylränta och grund för bosättning

Tusental kronor och tusental kronor per år

	Diskonterat nuvärde			Annuitetsvärde		
	0 %	1,5 %	3 %	0 %	1,5 %	3 %
Utrikes födda	1 516	1 521	1 273	25	39	46
Flyktingar	-1 648	-988	-857	-27	-25	-31
Övriga utrikes födda	1 995	1 902	1 596	33	48	58

Anm. Det diskonterade nuvärdet mäter det förväntade sammanlagda nettobidraget under den återstående livstiden i Sverige för respektive grupp beräknat från tidpunkten för invandring. Annuitetsvärdet anger det konstanta årliga nettobidraget för respektive grupp under den förväntade livstiden som motsvarar det diskonterade nuvärdet. Beloppen är angivna i 2022 års prisnivå. Kalkylräntorna är avrundad genomsnittlig real ränta, beräknad som tioårig statsobligationsränta deflaterad med KPI, 2025–2060 från Konjunkturinstitutet (2025b) plus/minus 1,5 procentenheter. Grupperna är viktade som i framskrivningarnas basscenario. Annuitetsvärdena är beräknade utifrån en kvarvarande livslängd på 60 år.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Referenser

- Brottsförebyggande rådet (2025), ”Migration och Brott – underlagsrapport till Konjunkturinstitutet”, Rapport 2025:7.
- Ekberg, J. (1999), ”Immigration and the public sector: income effects for the native population in Sweden”, *Journal of Population Economics*, 12, s. 411–430.
- Ekberg, J. (2009), ”Invandringen och de offentliga finanserna”, Rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi 2009:3, Finansdepartementet.
- Engdahl, M. och E. Sjödin (2024), ”Arbetskraftsinvandring till Sverige från tredjeländ”, IFAU, Rapport 2024:1.
- Flood, L. och J. Ruist (2015), ”Migration, en åldrande befolkning och offentliga finanser”, Bilaga 6 till Långtidsutredningen 2015, SOU 2015:95.
- Forslund, A. (2025) ”Invandring och den svenska arbetsmarknaden”, i Konjunkturinstitutet, ”Invandring och dess effekter på svensk ekonomi – en antologi”, Specialstudie 115, diarienummer 2024-307.
- Konjunkturinstitutet (2023), ”Utrikes föddas uppgående sysselsättning: Hur mycket förklaras av demografi?”, Specialstudie, diarienummer 2023-534.
- Konjunkturinstitutet (2025a), ”Samhällsekonomska effekter av migrationen till Sverige – en kunskapsöversikt med fokus på arbetsmarknad, makroekonomi och offentliga finanser”, Specialstudie, diarienummer 2024-307.
- Konjunkturinstitutet (2025b), ”Hållbarhetsrapport för de offentliga finanserna 2025”, Specialstudie, diarienummer 2025-079.
- Nilsson, Å. (2004), ”Efterkrigstidens invandring och utvandring”, Statistiska centralbyrån, Demografiska rapporter 2004:5.
- OECD (2021), *International Migration Outlook 2021*, OECD Publishing, Paris.
- Preston, I. (2014), ”The effect of immigration on public finances”, *Economic Journal*, 124, s. 569–592.
- Rowthorn, R. (2008), ”The fiscal impact of immigration on the advanced economies”, *Oxford Review of Economic Policy*, 24, s. 560–580.
- Ruist, J. (2015), ”The fiscal cost of refugee immigration: the example of Sweden”, *Population and Development Review*, 41, s. 567–581.
- Ruist, J. (2017), ”The fiscal impact of refugee immigration”, *Nordic Economic Policy Review*, 2017, s. 211–233.
- Ruist, J. (2018), ”Tid för integration – en ESO-rapport om flyktingars bakgrund och arbetsmarknadsetablering”, Rapport till Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi 2018:3, Finansdepartementet.
- Ruist, J. (2019), *Global migration – orsaker och konsekvenser*, SNS Förlag, Stockholm.
- Statistiska centralbyrån (2024), ”Arbetskraftsinvandrare från tredjeländ – Delrapport i regeringsuppdraget Work in Sweden”, Temarapport 2024:5.
- Storesletten, K. (2003), ”Fiscal implications of immigration: a net present value calculation”, *Scandinavian Journal of Economics*, 105(3), s. 487–506.

Åslund, O., L. Liljeberg och S. Roman (2023), *The Long-Term Integration of European Refugees: Swedish Experiences after the Yugoslav Wars*, IFAU, Working Paper 2023:16.

Bilaga 1 Fördelningen av offentliga inkomster och utgifter på individnivå

I denna studie analyseras det offentligfinansiella nettobidraget från den utrikes födda befolkningen. Med nettobidrag avses skillnaden mellan de skatteintäkter som det offentliga erhåller från en viss grupp och de offentliga utgifter som riktas till samma grupp.

Vissa inkomst- och utgiftsposter kan beräknas direkt, medan andra kräver fördelningsantaganden. Hur detta görs beskrivs mer detaljerat i denna bilaga. De poster som enklast kan beräknas på individnivå är direkta skatter och transfereringar, eftersom dessa transaktioner registreras i Inkomst- och taxeringsregistret. Indirekta skatter, såsom arbetsgivaravgifter och konsumtionsskatter, kan härledas till individer eller hushåll även om de inte registreras på individnivå. På motsvarande sätt kan offentlig konsumtion inom skola, vård och omsorg i stor utsträckning kopplas till individer, men sådan information finns inte tillgänglig i de register som studien använder. I dessa fall görs olika antaganden för att fördela inkomster och utgifter på individnivå.

Vissa delar av den offentliga konsumtionen, exempelvis utgifter för infrastruktur, är kollektiva till sin natur och kan inte meningsfullt fördelas på enskilda individer. För dessa poster fördelas utgifterna lika över befolkningen.

Studien tillämpar den metodik som används i en stor del av forskningen på området (se t.ex. Rowthorn 2008, Preston 2014, Ruist 2017). Offentliga inkomster och utgifter summeras över individer och grupper i befolkningen, baserat på observerade data samt, där så krävs, kompletterande antaganden.

Det bör framhållas att de beräknade nettobidragen endast beaktar direkta in- och utbetalningar kopplade till utrikes födda. I praktiken kan invandring ha vidare effekter, exempelvis genom påverkan på arbetsmarknaden, arbetsproduktivitet, eller förändrade incitament för inrikes föddas utbildning, familjebildning och utvandring. Det är dock inte uppenbart i vilken riktning och omfattning dessa faktorer påverkar de offentliga finanserna. Eftersom indirekta effekter av detta slag är svåra att mäta tas inte hänsyn till dylika i denna studie, i likhet med den större delen av forskningslitteraturen (Rowthorn 2008, Preston 2014, Ruist 2017).

Offentliga inkomster

TOTALA SKATTEINKOMSTER

De totala skatteinkomsterna definieras som den offentliga sektorns inkomster från skatter och avgifter och hämtas från nationalräkenskaperna (SCB) för perioden 1983–2005 och från Ekonomistyrningsverkets sammanställningar för åren 2006–2022.

DIREKTA SKATTER

Uppgifter om individers inbetalda direkta skatter hämtas från Inkomst- och taxeringsregistret.

ARBETSGIVARAVGIFTER

Totalinkomster från arbetsgivaravgifter hämtas från Ekonomistyrningsverket. För brutna räkenskapsår används medelvärden av de två räkenskapsår som ingår i respektive kalenderår. De totala inkomsterna fördelas över befolkningen i proportion till individuella löneinkomster.

SKATTER PÅ VAROR OCH TJÄNSTER

Totalinkomster från dessa skatter hämtas från Ekonomistyrningsverket. För brutna räkenskapsår används samma metod som för arbetsgivaravgifter. Skatteintäkterna fördelas över befolkningen i proportion till individuella disponibla inkomster (individens inkomster minus direkta skatter).

ÖVRIGA SKATTEINKOMSTER

Dessa definieras som totala skatteinkomster minus summan av direkta skatter, arbetsgivaravgifter och konsumtionsskatter. Övriga skatteinkomster inkluderar exempelvis skatt på hushållens kapital, skatt på företagsvinster och fastighetsskatt. Fördelningen sker proportionellt mot individuella löneinkomster.

Offentliga utgifter

TRANSFERERINGAR

Transfereringar till individer hämtas från Inkomst- och taxeringsregistret. Följande bidrag och ersättningar ingår: pensioner, ekonomiskt bistånd, arbetslöshetsersättning, sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning (tidigare förtidspension), föräldrapenning, barnbidrag, bostadsbidrag, etableringsersättning och studiemedel netto (utbetalda bidrag och lån minus återbetalda lån). Urvalet begränsas till transfereringar som bedöms vara av väsentlig betydelse under hela studieperioden.

Pensioner inkluderar folkpension och allmän tilläggspension (ATP) fram till 2002, samt allmän pension, äldreförsörjningsstöd och änkepension därefter. Bostadstillägg för pensionärer ingår genomgående.

UTGIFTER FÖR SKOLA OCH BARNOMSORG

För åren 1998–2022 hämtas kommunala utgifter från databasen Kolada och summeras till nationella utgifter. Det korrigeras för att enstaka kommuners utgifter saknas för enskilda år. För 1983–1997, då data saknas, simuleras utgifterna genom att anta att utgifter per individ i respektive åldersgrupp, som andel av totala skatteintäkter per invånare, är desamma som 1998.

Fördelningen sker enligt följande:

- Barnomsorg fördelas jämnt över alla barn i åldern 1–5 år.
- Grundskola fördelas jämnt över alla barn i åldern 6–15 år.
- Gymnasieskola fördelas jämnt över alla ungdomar i åldern 16–18 år.

Utrikes födda tillskrivs halva utgiften det år de invandrar till Sverige.

UTGIFTER FÖR HÄLSO- OCH SJUKVÅRD SAMT OMSORG

Utgifter för äldreomsorg och funktionsnedsättning hämtas från Kolada för perioden 1998–2022, och hälso- och sjukvård från 2004–2022. Data summeras till nationella utgifter.

Fördelningen görs efter ålder, kön och födelseland enligt den metod som beskrivs av Flood och Ruist (2015). Utrikes födda tillskrivs halva utgiften det år de invandrar till Sverige. För omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning 1983–1997 samt hälso- och sjukvård 1983–2003, där data saknas, uppskattas utgifterna genom att anta att andelen av totala skatteintäkter per invånare motsvarar den första tillgängliga observationen (1998 respektive 2004).

UTGIFTER FÖR INTEGRATION AV NYANLÄNDA FLYKTINGAR

Statliga bidrag till nyanlända flyktingar antas vara konstanta i förhållande till totala skatteintäkter per invånare baserade på 2022 års nivå. För varje nyanländ flykting beräknas en månadsutgift motsvarande 150 000 kronor / 24 för 2022, justerad bakåt enligt skatteintäkternas utveckling. Antagandet är baserat på att kommunerna 2022 erhöll ett statligt bidrag på ca 150 000 kronor per nyanländ flykting, avsett att täcka kostnader under de första 24 månaderna.

UTGIFTER FÖR RÄTTSVÄSENDE OCH ARBETSMARKNADSINSATSER

Utrikes födda är överrepresenterade i statistik över arbetslöshet (Konjunkturinstitutet 2023) och brottslighet (Brottsförebyggande rådet 2025). Tidigare svenska studier har ofta tillämpat schablonmässiga uppräkningsfaktorer av utgifter för dessa områden, exempelvis genom en enhetlig faktor för alla utrikes födda eller flyktingar.

I denna studie används i stället en metod som tar hänsyn till skillnader bland utrikes födda. Enligt Brottsförebyggande rådet (2025) visar flera studier att migranter som har en starkare anknytning till arbetsmarknaden också uppvisar lägre brottsnivåer, oavsett skäl för migration. Även arbetsmarknadsinsatser har av naturliga skäl en nära koppling till anknytningen till arbetsmarknaden. På bakgrund av detta fördelas utgifterna för rättsväsende och arbetsmarknadsinsatser proportionellt till individers mottagande av arbetslöshetsersättning och ekonomiskt bistånd, inklusive introduktions- och etableringsersättning.

ÖVRIGA UTGIFTER

Den offentliga sektorns totala utgifter sätts till att vara lika med totala skatteinkomster. Övriga utgifter definieras som totala skatteinkomster minus summan av samtliga utgiftsposter ovan. De fördelas jämnt över befolkningen. För utrikes födda som flyttar till Sverige under året reduceras beloppet till hälften.

Bilaga 2 Tabeller

Tabell 7 Offentliga inkomster och utgifter 2022 efter födelseregion och grund för bosättning

Miljarder kronor

	Inrikes födda	Utrikes födda	Flyktingar	Övriga utrikes födda
Inkomster	2 022,2	453,7	145,0	308,6
Direkt skatt	728,5	140,3	41,3	99,0
Arbetsgivaravgift	539,9	136,6	45,0	91,6
Skatt på varor	562,9	128,4	42,9	85,5
Övrig skatt	190,9	48,3	15,9	32,4
Utgifter	2 028,1	447,8	166,7	280,9
Pension	367,1	47,3	10,7	36,5
Transfereringar	798,8	173,2	68,6	104,5
Ekonomiskt bistånd	4,1	7,6	6,1	1,4
Bostadsbidrag	1,8	2,9	2,1	0,8
Barnbidrag	22,6	10,7	5,0	5,7
Föräldrapenning	24,3	8,2	3,3	4,9
Arbetslöshet	7,8	6,4	3,1	3,3
Sjuk- och aktivitetsersättning	24,6	6,3	3,1	3,2
Studiemedel (netto)	21,9	7,3	3,8	3,5
Sjukpenning	30,8	7,8	3,1	4,7
Skola och barnomsorg	231,2	26,5	11,8	14,8
Vård och omsorg	429,7	89,5	27,2	62,2
Övriga utgifter	862,2	227,3	87,2	140,0
Integration	0,0	3,5	3,5	0,0
Rättsväsende/ arbetsmarknad uppräknig	6,0	6,9	4,5	2,4
Övrigt	856,2	216,9	79,2	137,6
Nettobidrag	-5,9	5,9	-21,7	27,7

Anm. Pension inkluderar bostadstillägg till pensionärer; ekonomiskt bistånd inkluderar etableringsersättning och -tillägg samt bostadsersättning till nyanlända flyktingar.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell 8 Nettobidrag per person, nettobidrag och utrikes födda efter födelseland och år

Miljarder kronor (*) och tusental kronor (+), fasta priser, respektive tusental personer (±)

Födelseland	Nettobidrag (*)			Nettobidrag per person (+)			Befolkning (±)		
	1990	2005	2022	1990	2005	2022	1990	2005	2022
Europa									
Bosnien och Hercegovina	...	-1,7	3,6	...	-31	60	...	55	61
Danmark	0,8	-1,1	-0,7	17	-25	-18	47	45	40
Finland	6,6	-0,3	-13,7	29	-2	-99	224	189	138
Grekland	-0,9	-0,5	-0,1	-64	-49	-5	13	11	21
Italien	0,1	-0,1	0,8	17	-9	49	6	7	16
Jugoslavien	-1,6	-4,4	-0,3	-42	-60	-5	38	74	62
Litauen	...	...	1,2	...	...	66	...	...	18
Nederländerna	...	0,4	1,1	...	66	71	...	6	15
Norge	-0,6	-1,8	-0,6	-10	-37	-15	57	47	42
Polen	-0,8	0,0	3,6	-22	-1	36	36	47	100
Rumänien	-0,5	0,1	1,9	-55	5	53	9	13	36
Ryssland	...	-0,8	1,8	...	-70	72	...	11	25
Serbien	...	...	0,4	...	...	22	...	...	18
Storbritannien	0,8	1,9	3,4	68	106	100	12	18	34
Turkiet	-2,1	-2,4	0,8	-83	-67	13	25	36	57
Tyskland	1,5	-1,4	-0,1	40	-34	-2	38	42	57
Ungern	0,0	-0,5	-0,4	2	-37	-24	15	14	17
Afrika									
Eritrea	...	0,0	-1,7	...	-7	-35	...	6	49
Etiopien	-0,6	-0,1	0,0	-78	-8	1	7	11	23
Somalia	...	-2,5	-5,6	...	-150	-79	...	17	71
Nord- och Sydamerika									
Chile	-2,1	0,1	0,8	-76	2	30	28	28	28
USA	-0,2	0,2	1,9	-14	11	74	14	16	26

Anm. Totala och genomsnittliga nettobidrag är omräknade till 2022 års nivå med BNP-deflatorn. Födelseländerna är de länder från vilka det fanns minst 15 000 utrikes födda år 2022. Födelseländerna är grupperade efter världsdel och sorterade i alfabetisk ordning. För 1990 och 2005 visas värden endast om antalet utrikes födda det året var minst 5 000.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Tabell 8 Nettobidrag per person, nettobidrag och utrikes födda efter födelseland och år (fortsättning)

Miljarder kronor (*) och tusental kronor (+), fasta priser, respektive tusental personer (±)

Födelseland	Nettobidrag (*)			Nettobidrag per person (+)			Befolkning (±)		
	1990	2005	2022	1990	2005	2022	1990	2005	2022
Asien									
Afghanistan	...	-1,4	-1,2	...	-166	-19	...	8	66
Filippinerna	...	-0,2	0,5	...	-24	27	...	7	17
Indien	-0,6	-0,1	6,6	-70	-8	119	9	14	56
Irak	-0,9	-9,9	-1,2	-98	-137	-8	9	73	149
Iran	-4,4	-1,5	5,2	-111	-28	60	40	55	86
Kina	...	-0,8	1,3	...	-56	32	...	14	39
Libanon	-1,9	-1,7	0,3	-135	-80	9	14	22	30
Pakistan	...	...	-0,6	...	...	-23	...	...	28
Syrien	-1,0	-1,5	-17,8	-122	-89	-89	8	17	200
Thailand	...	-0,9	0,6	...	-47	13	...	18	46
Vietnam	-0,4	-0,6	0,2	-68	-50	11	6	12	22

Anm. Totala och genomsnittliga nettobidrag är omräknade till 2022 års nivå med BNP-deflatorn. Födelseländerna är de länder från vilka det fanns minst 15 000 utrikes födda år 2022. Födelseländerna är grupperade efter världsdel och sorterade i alfabetisk ordning. För 1990 och 2005 visas värden endast om antalet utrikes födda det året var minst 5 000.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Bilaga 3 Jämförelse med tidigare studier

I diagram 31 återges resultat från fyra tidigare studier med jämförbar inriktning på någon av de grupper som ingår i analysen. Den ofta refererade studien av Ekberg (2009) exkluderas, då dess definition av utrikes födda inkluderar inrikes födda barn till utrikes födda, vilket försvårar jämförelse. I diagrammet representeras studier av alla utrikes födda med blå punkter, medan studier av flyktinginvandrare markeras med orange punkter. Samtliga tidigare resultat avviker i viss mån från de som presenteras i denna specialstudie. Nedan följer en kortfattad genomgång av skillnaderna:

Ekberg (1999), samtliga utrikes födda 1991

Studien redovisar flera alternativa beräkningar. Den punkt som återges i diagram 31 motsvarar det resultat som metodologiskt ligger närmast denna specialstudie, där samtliga ”övriga utgifter” fördelas jämnt över befolkningen och de totala utgifterna antas vara lika med de totala inkomsterna. Den högre graden av aggregering i Ekbergs studie medför att någon enskild faktor bakom skillnaden i resultat inte kan identifieras.

Flood och Ruist (2015), samtliga utrikes födda 2013

Skillnaden mellan studierna utgörs av en samlad effekt av flera mindre metodologiska avvikelser, utan att någon enskild faktor dominerar.

Ruist (2015), samtliga flyktingar 2007

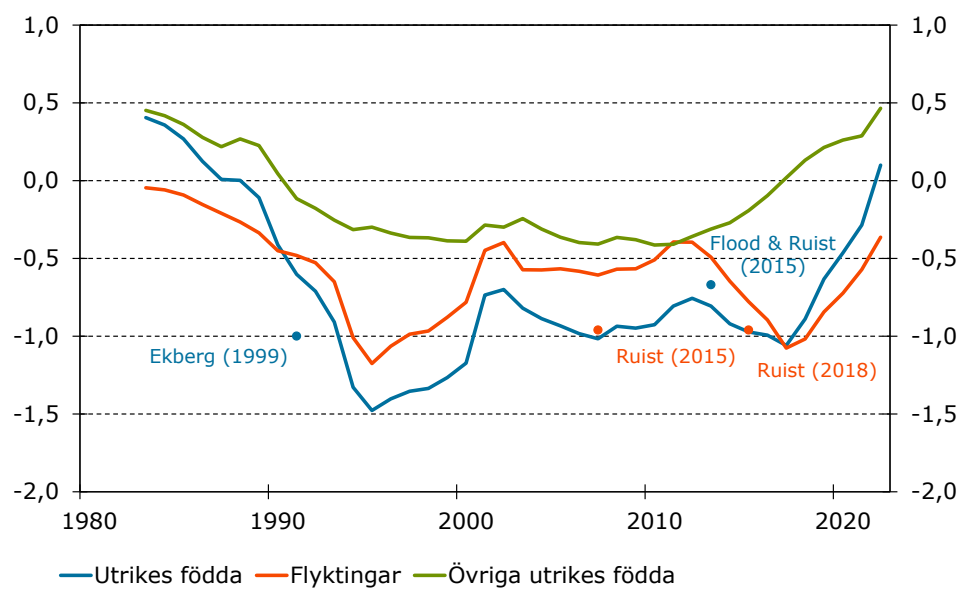
Två huvudsakliga faktorer förklarar skillnaden mellan resultaten. För det första antar Ruist (2015) att flyktinginvandring inte bidrar till inkomster från bolagsskatter, vilka i denna specialstudie ingår i kategorin ”övriga inkomster” och fördelas i proportion till löneinkomster. För det andra baseras Ruist (2015) på en grövre uppskattning av flyktingpopulationens storlek, vilket resulterar i en 16 procent högre populationssiffra jämfört med denna specialstudie.

Ruist (2018), samtliga flyktingar 2015

Skillnaderna mellan studierna kan huvudsakligen hänföras till två mindre metodfel i Ruist (2018). För det första gör Ruist (2018) en dubbelräkning av arbetslöshetsersättning, som förutom att redovisas som arbetslöshetsersättning också ingår under arbetsmarknadsinsatser. För det andra överskattar Ruist (2018) flyktingpopulationens storlek till följd av att en kategori av bosättningsgrund felaktigt inkluderats som flyktingrelaterad. Det rör sig om kategorin ”förlängning av tidsbegränsade uppehållstillstånd”, vilken i huvudsak avser personer som beviljats tillstånd av arbetsmarknadsskäl snarare än flyktskäl.

Diagram 31 Nettobidrag från utrikes födda efter grund för bosättning

Procent av BNP

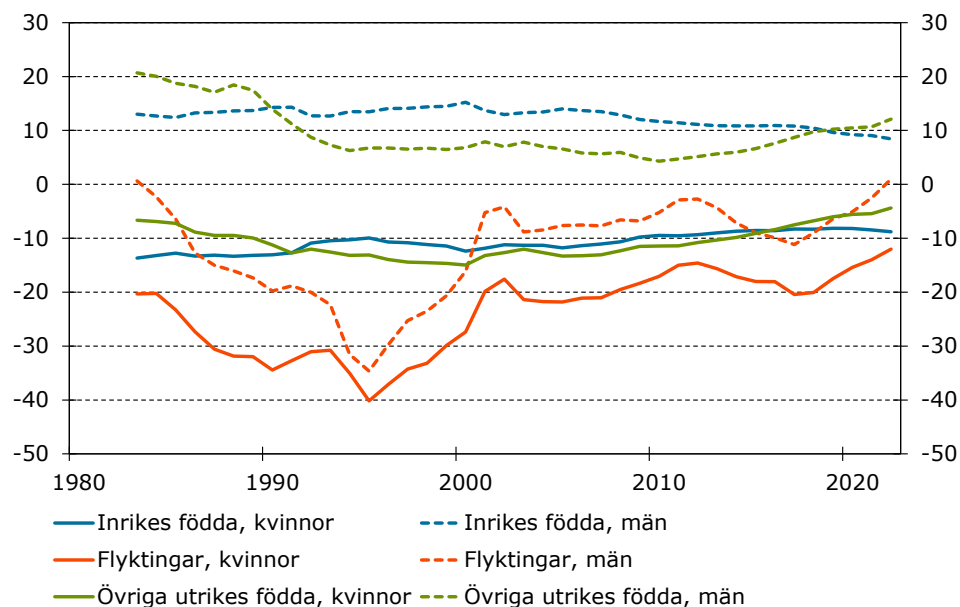

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet samt nämnda studier.

Bilaga 4 Extradiagram

Diagram 32 Nettobidrag per person efter födelseregion, grund för bosättning och kön

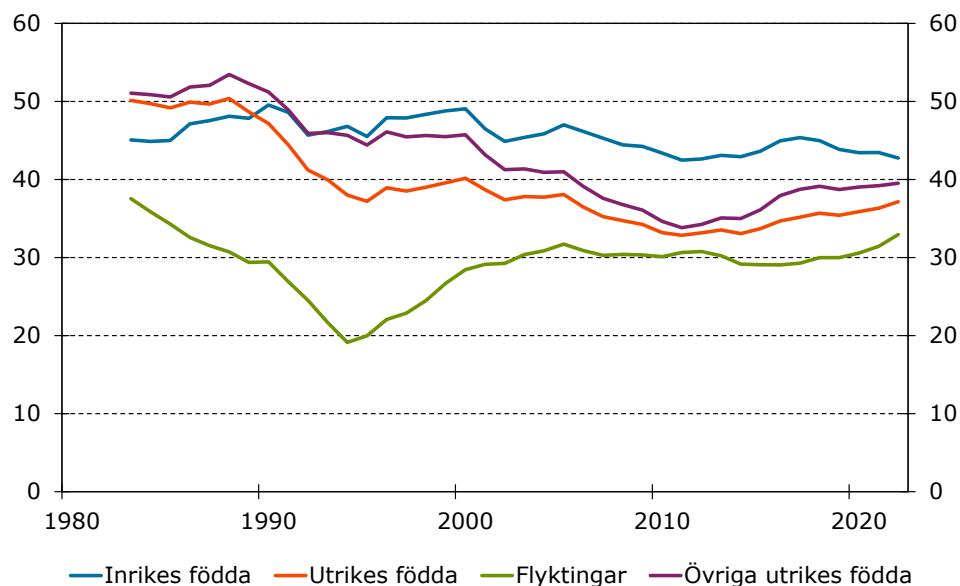
Procent av BNP per invånare

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 33 Skatteinkomster per person efter födelseregion och grund för bosättning

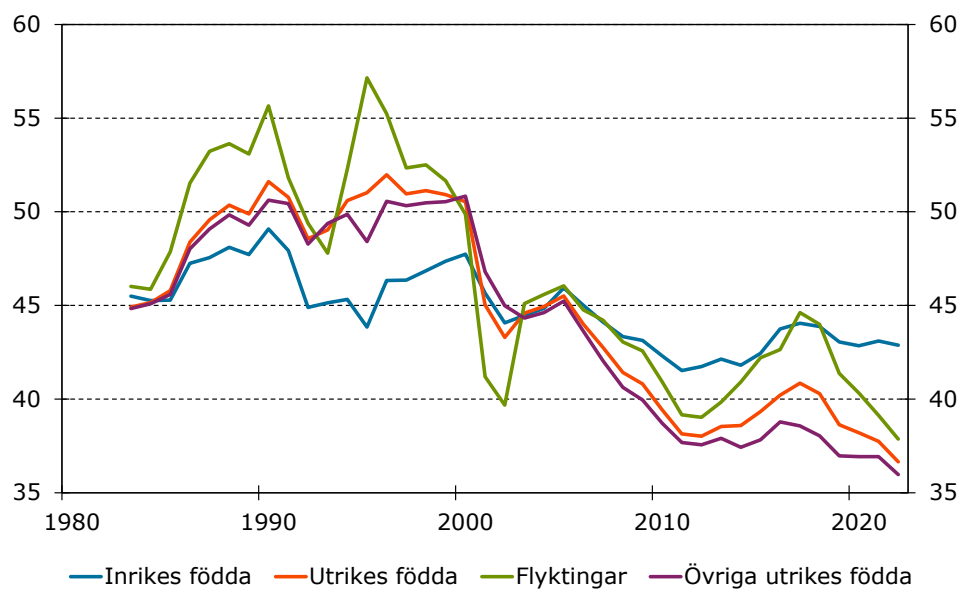
Procent av BNP per invånare

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 34 Offentliga utgifter per person efter födelseregion och grund för bosättning

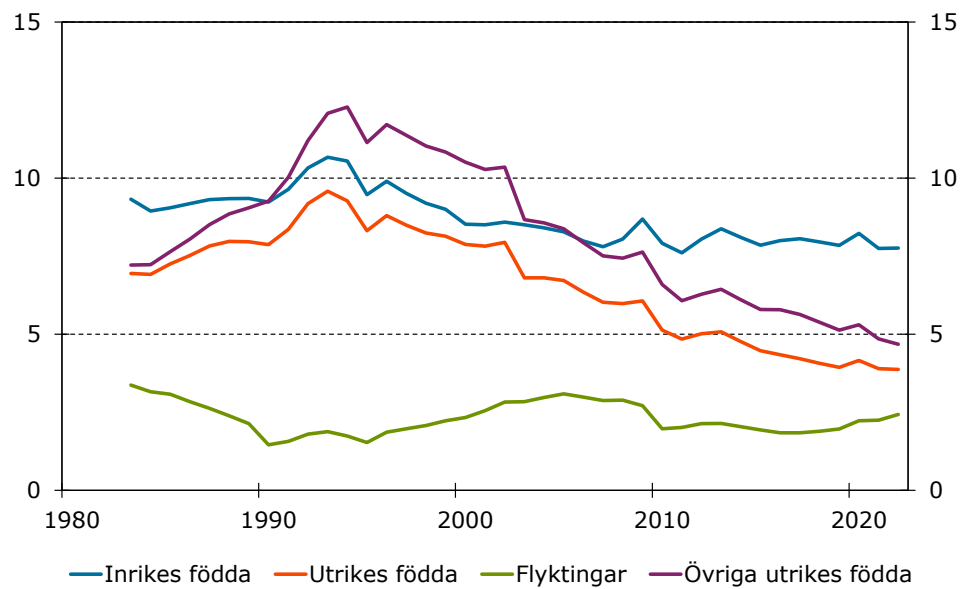
Procent av BNP per invånare

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 35 Pensioner per person efter födelseregion och grund för bosättning

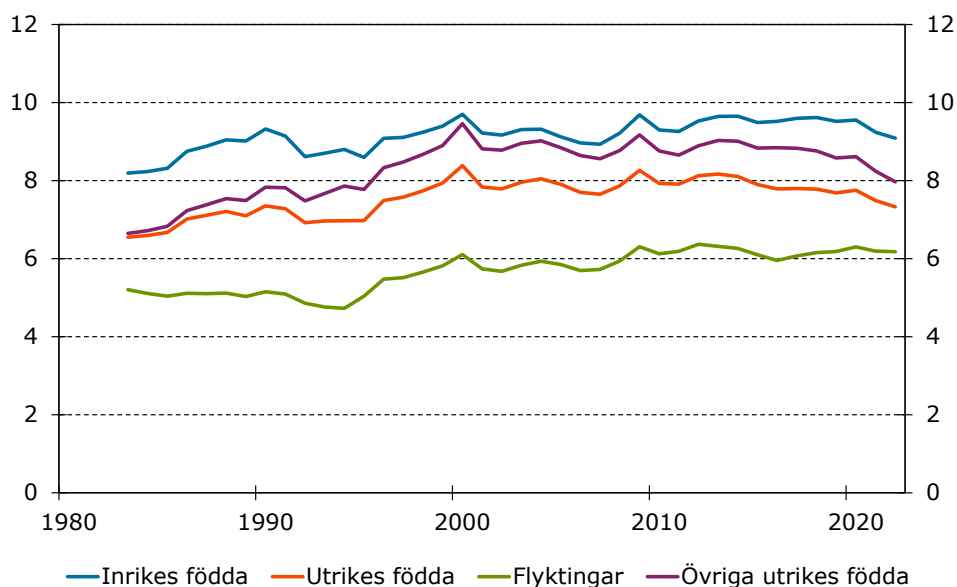
Procent av BNP per invånare

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 36 Utgifter för vård och omsorg per person efter födelseregion och grund för bosättning

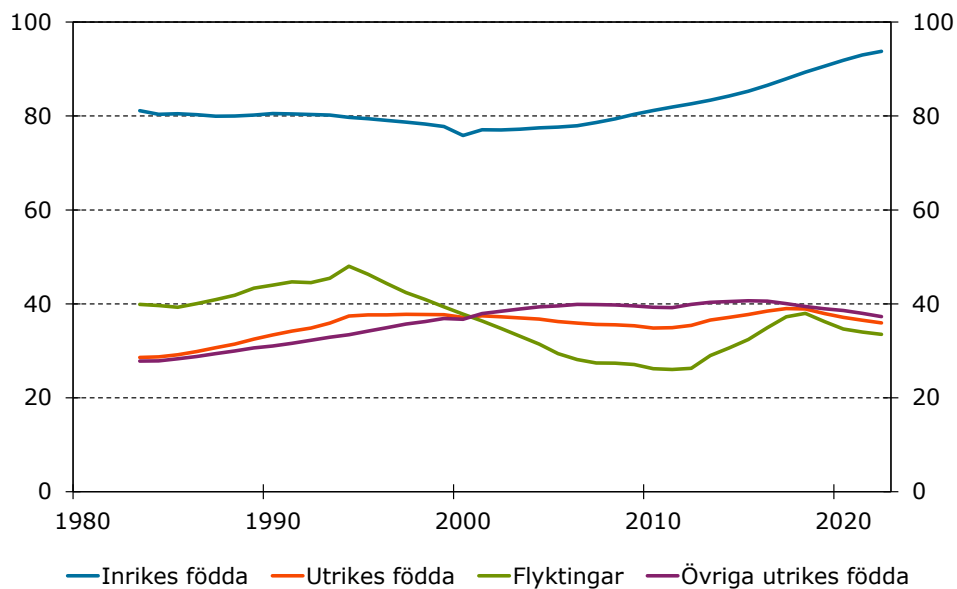
Procent av BNP per invånare

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 37 Försörjningskvot efter födelseregion och grund för bosättning

Procent

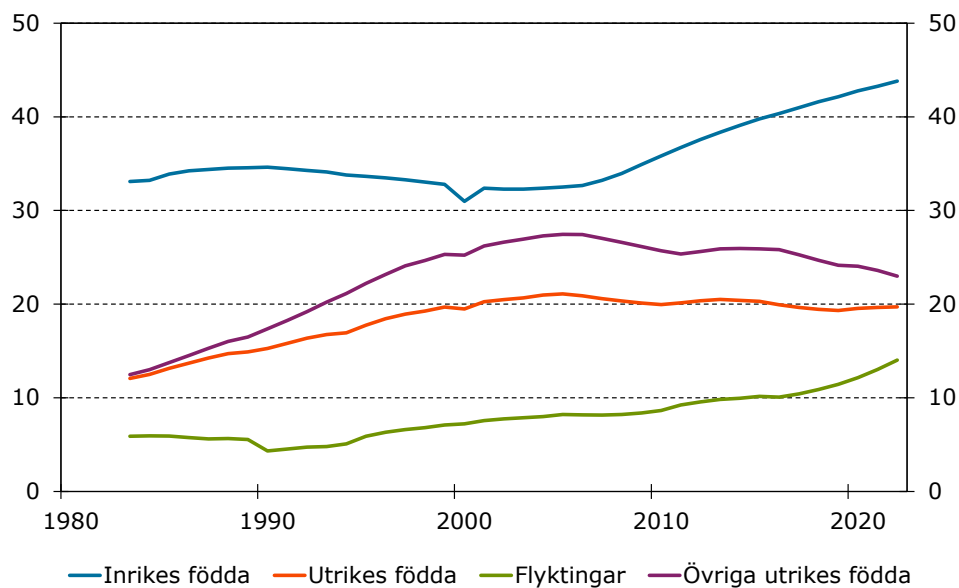

Anm. Försörjningskvoten är beräknad inom respektive grupp som summan av befolkningen i åldern 0–19 och i åldern 65+ år som andel av befolkningen i åldern 20–64 år.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 38 Äldrekvot efter födelseregion och grund för bosättning

Procent

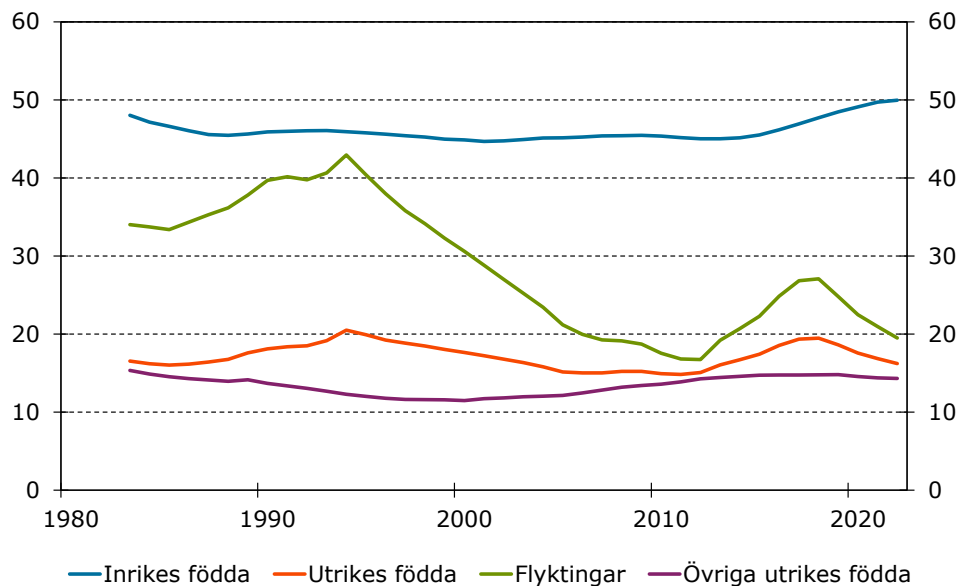

Anm. Äldrekvoten är beräknad inom respektive grupp som befolkningen i åldern 65+ år som andel av befolkningen i åldern 20–64 år.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.

Diagram 39 Yngrekvot efter födelseregion och grund för bosättning

Procent

Anm. Yngrekvoten är beräknad inom respektive grupp som befolkningen i åldern 0–19 som andel av befolkningen i åldern 20–64 år.

Källor: SCB och Konjunkturinstitutet.